

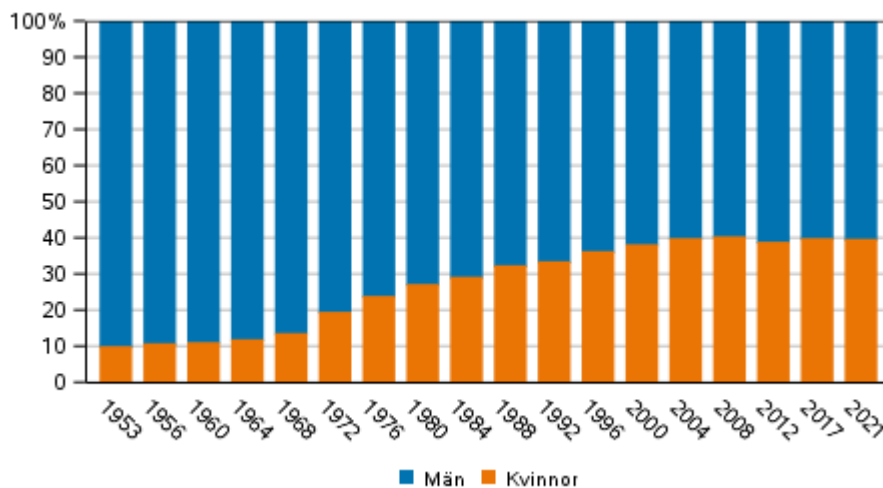
Kommunalvalet 2021

Uppställning av kandidater och bakgrundsanalys av kandidater

Totalt 35 627 kandidater i kommunalvalet 2021

Vid kommunalvalet 2021 uppställdes totalt 35 627 kandidater, vilket är 2 009 kandidater (5,6 procent) fler än i förra kommunalvalet. Av de registrerade partierna ställde 19 upp kandidater i valet, 1 126 kandidater är uppställda av valmansföreningar. Av kandidaterna är 21 480 män och 14 147 kvinnor och 176 är nuvarande riksdagsledamöter och 6 520 nuvarande fullmäktigeledamöter. Av partierna ställde Centern i Finland upp flest kandidater, dvs. 6 871, och Medborgarpartiet minst, dvs. 2 kandidater. Uppgifterna baserar sig på Statistikcentralens statistik över kandidatuppställningen i kommunalvalet 2021.

Andelen kvinnor och män av kandidaterna i kommunalvalen 1953-2021

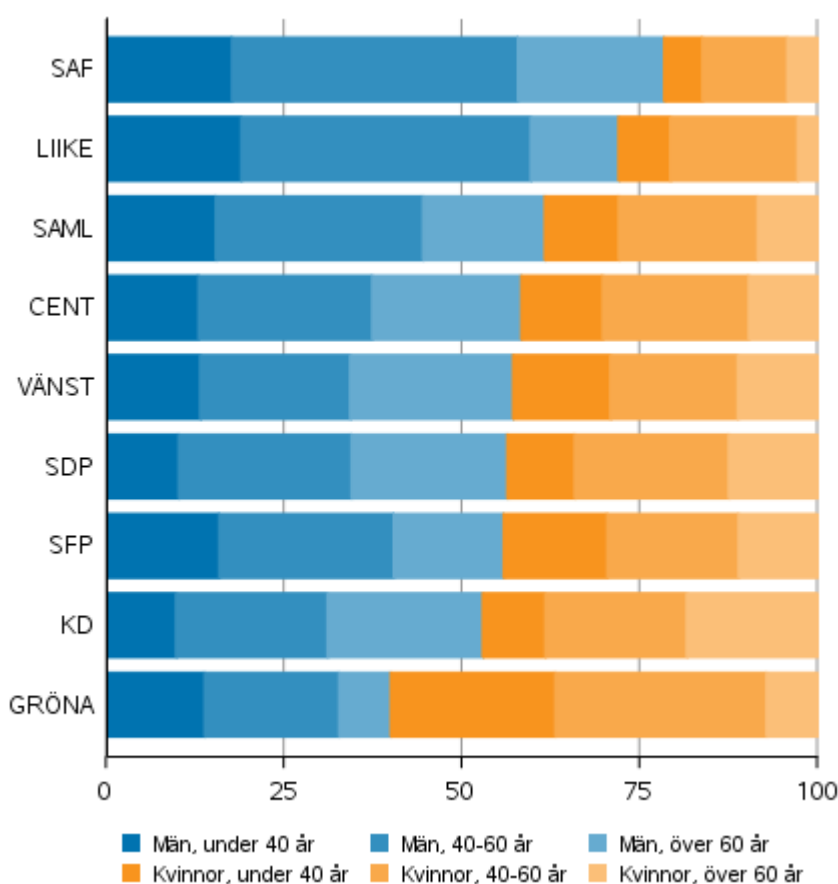

I kommunalval kan kandidater ställas upp av registrerade partier och av valmansföreningar som grundats av röstberättigade personer. Partierna kan sinsemellan bilda valförbund och valmansföreningarna gemensamma listor. Varje parti eller valförbund kan ställa upp högst en och en halv gånger så många kandidater som antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas i kommunen. Av alla kandidater har 95,6 procent ställts upp av de nuvarande riksdagspartierna. Av kandidaterna har 1,2 procent ställts upp av ett parti som inte har någon riksdagsledamot i den nuvarande riksdagen. Flest kandidater från dylika partier ställde Kristall Parti upp (96 kandidater) och minst Medborgarpartiet (2 kandidater). Av kandidaterna har 3,2 procent ställts upp av valmansföreningar.

Majoriteten av kandidaterna i kommunalval har alltid varit män. I valet 2021 är 21 480 av kandidaterna män och 14 147 kvinnor. Kvinnornas andel av kandidaterna är därmed 39,7 procent, vilket är 0,2 procentenheter färre än i kommunalvalet år 2017.

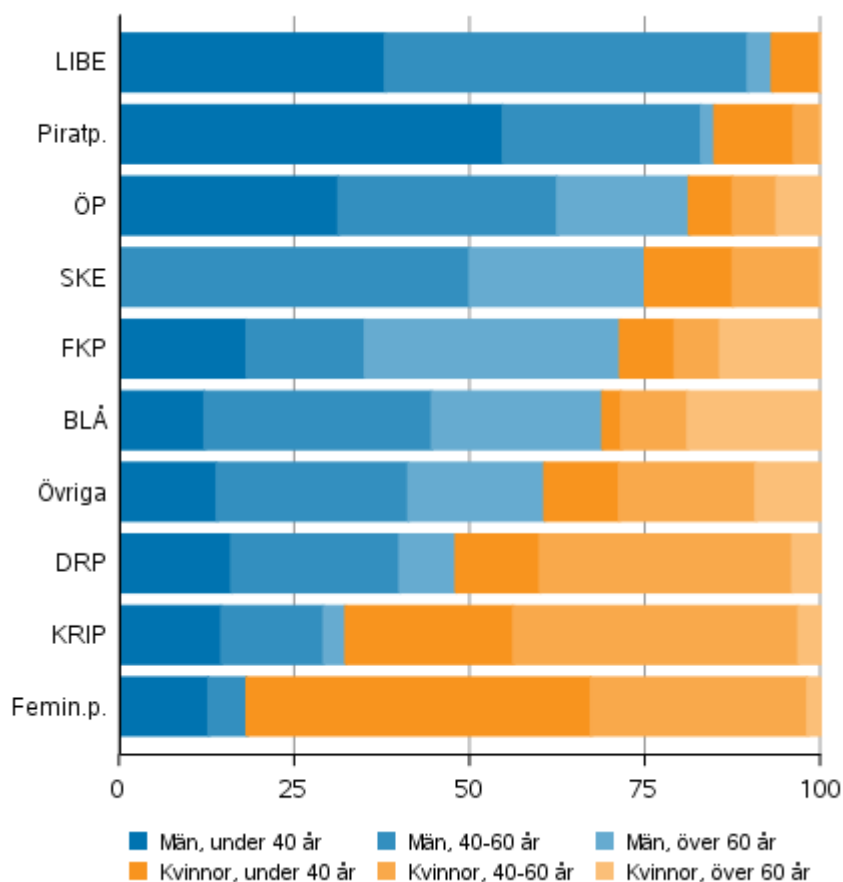
Av riksdagspartiernas kandidater är de kvinnliga kandidaternas andel minst hos Sannfinländarna (21,5 procent) och störst hos Gröna förbundet (60,0 procent). Av alla partier som ställde upp över 5 kandidater i valet är andelen kvinnliga kandidater störst hos Feministiska partiet (81,8 procent) och minst hos Liberalpartiet (6,9 procent). Av de kandidater som Medborgarpartiet ställt upp är båda män. Av alla riksdagspartiernas kandidater är 60,3 procent män. När det gäller partierna och valmansföreningarna som inte har invalda ledamöter i nuvarande riksdag är 59,8 procent av kandidaterna män.

Andelen män och kvinnor av kandidater efter parti och ålder i kommunalvalen 2021, riksdagspartier (%)

Medelåldern för alla kandidater är 50,0 år, för de manliga kandidaterna 51,0 år och för de kvinnliga 48,3 år. Av kandidaterna är 26 721 kandidater 40 år eller äldre. Av kandidaterna är 951 kandidater 75 år eller äldre och totalt 1 724 är 25 år eller yngre.

Andelen män och kvinnor av kandidater efter parti och ålder i kommunalvalen 2021, andra partier och valmansföreningar (%)

Av riksdagspartierna har Svenska folkpartiet relativt sett flest kandidater som är 25 år eller yngre (9,6 procent) medan Kristdemokraterna har minst (3,2 procent) sådana kandidater. Relativt sett flest kandidater som är 25 år eller yngre har Feministiska partiet (10,9 procent). Av riksdagspartierna har Kristdemokraterna (27,8 procent) relativt sett flest kandidater som är 65 år eller äldre och minst Rörelse.nu (7,2 procent). Relativt sett flest kandidater som är minst 65 år har Finlands kommunistiska parti (48,1 procent). Kandidatens ålder är hans eller hennes ålder på valdagen.

Tabell 1. Bakgrundsfaktorer för kandidaterna i kommunalvalet 2021 partivis

	Riksdags- ledamot. (%)	Kommun fullmäktige ledamot. (%)	Ålder i gsnit.	Finsk- och samisk- språk. (%)	Svensk- språk. (%)	Annat språk (%)	Syssels. (%)	Arbetslösa (%)	Utanför arbets- kraft. (%)	Inkomster i gsnit.
Kandidater										
totalt	0,5	18,3	50,0	91,9	5,4	2,7	69,9	6,0	24,2	28 400
SDP	0,7	22,2	52,2	93,5	3,7	2,8	69,5	5,5	25,1	28 700
SAF	0,6	10,1	49,9	97,7	0,9	1,4	63,1	10,7	26,2	25 400
SAML	0,5	18,3	49,1	95,8	1,7	2,5	76,1	3,3	20,6	34 000
CENT	0,4	27,2	50,4	97,8	0,3	1,8	75,0	3,4	21,7	30 000
GRÖNA	0,6	13,2	44,6	92,5	2,4	5,1	74,5	6,7	18,9	28 700
VÄNST	0,5	16,3	50,7	95,0	1,8	3,2	61,5	8,0	30,5	25 100
SFP	0,6	24,1	48,1	9,3	86,0	4,7	75,6	3,2	21,2	31 500
KD	0,3	12,2	53,9	87,8	8,6	3,6	61,2	4,9	33,9	25 800
LIIKE	0,2	3,4	47,1	94,0	4,1	1,9	76,8	8,5	14,7	29 000
LIBE	-	-	40,8	93,1	3,4	3,4	62,1	10,3	27,6	19 200
Piratp.	-	-	36,9	90,6	1,9	7,5	50,9	20,8	28,3	18 800
EOP	-	-	45,9	96,0	-	4,0	52,0	28,0	20,0	18 200
Femin.p.	-	1,8	36,5	89,1	1,8	9,1	63,6	7,3	29,1	23 300
SIN	-	16,2	56,2	100,0	-	-	44,6	16,2	39,2	21 700
SKE	-	-	52,0	100,0	-	-	25,0	12,5	62,5	17 700
AP	-	-	44,7	87,5	6,3	6,3	56,3	6,3	37,5	20 300
FKP	-	2,6	56,2	96,1	1,3	2,6	24,7	11,7	63,6	18 200
KRIP	-	1,0	43,6	93,8	3,1	3,1	66,7	13,5	19,8	22 300
Övriga	0,1	20,7	50,3	93,7	3,5	2,8	67,2	7,1	25,7	27 000

Av kandidaterna är 18,3 procent nuvarande fullmäktigeledamöter. Av riksdagspartierna har Centern relativt sett flest fullmäktigeledamöter bland kandidaterna (27,2 procent) och Rörelse.nu minst (3,4 procent).

Av kandidaterna är 91,9 procent finsk- eller samiskspråkiga, 5,4 procent är svenskspråkiga och 2,6 procent har något annat än ett inhemskt språk som modersmål. Av riksdagspartierna är andelen kandidater med ett annat språk som modersmål störst hos Gröna förbundet (5,1 procent), SFP (4,5 procent) och KD (3,5 procent).

När man ser till huvudsaklig verksamhet är 69,9 procent av alla kandidater sysselsatta, 6,0 procent är arbetslösa och 24,2 procent är utanför arbetskraften. Relativt sett flest sysselsatta finns det bland kandidaterna för Rörelse.nu (76,8 procent). Av riksdagspartierna är den relativa andelen kandidater utanför arbetskraften störst hos KD (33,9 procent).

Kandidaternas disponibla inkomster är i genomsnitt 28 425 euro per år. Samlingspartiets kandidater har de genomsnittligt högsta inkomsterna, 33 932 euro per år, medan Vänsterförbundets, Sannfinländarnas och Kristdemokraternas kandidater har de lägsta inkomsterna av riksdagspartiernas kandidater, under 26 000 euro per år.

Ett riksomfattande kandidatregister har publicerats på Justitieministeriets sidor (www.vaalit.fi). Mer detaljerade uppgifter om kandidaterna i kommunalvalet finns i översikten: Bakgrundsanalys av kandidaterna i kommunalvalet 2021.

Innehåll

1. Bakgrundsanalys av kandidaterna i kommunalvalet 2021.....	7
1.1. Sammandrag.....	7
1.2. Kandidater och röstberättigade efter kön.....	9
1.3. Åldersstruktur.....	14
1.4. Utländsk bakgrund.....	20
1.5. Utbildningsnivå.....	25
1.6. Arbetsmarknadsställning.....	27
1.7. Familjeställning.....	32
1.8. Inkomstnivå.....	35

Tabeller

Tabell 1. Antalet kandidater efter parti i kommunalvalen 2012, 2017 och 2021.....	10
Tabell 2. Andelen kvinnor av röstberättigade och kandidater efter parti i kommunalvalet åren 2008-2021, %.....	12
Tabell 3. Kandidaternas och de invaldas genomsnittsålder efter parti i kommunalvalet 2021.....	18
Tabell 4. Kandidaternas partifördelning efter kommunstorlek i kommunalvalet 2021, %.....	20
Tabell 5. Röstberättigade och kandidater efter modersmål och landskap i kommunalvalet 2021, %.....	21
Tabell 6. Röstberättigade och kandidater efter modersmål, specificerat enligt de största språkgrupperna, i kommunalvalet 2021, %.....	22
Tabell 7. Röstberättigade och kandidater efter härkomst i kommunalvalet åren 2008-2021.....	23
Tabell 8. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter utbildningsnivå i kommunalvalet 2021, %.....	26
Tabell 9. De röstberättigades och kandidaternas (18-64 år) relativa sysselsättningstal efter kön och landskap i kommunalvalet 2021, %.....	29
Tabell 10. Kandidater efter arbetsgivarsektor och kommunstorlek i kommunalvalet 2021, %.....	31
Tabell 11. Röstberättigade och kandidater partivis efter familjeställning i kommunalvalet 2021, %.....	33
Tabell 12. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter antalet barn (barn i genomsnitt) i kommunalvalet 2021.....	34
Tabell 13. Medianen för de röstberättigades och kandidaternas disponibla penninginkomster (euro/år) landskapsvis i kommunalvalet 2021.....	35
Tabell 14. Medianen för de röstberättigades och kandidaternas partivis disponibla penninginkomster (euro/år) i kommunalvalet 2021.....	36

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1 Antalet kandidater efter valkrets och parti i kommunalvalet 2021.....	39
--	----

Figurer

Figur 1. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter kön i kommunalvalet 2021, %.....	11
Figur 2. Kvinnornas andel av kandidaterna efter landskap i kommunalvalet 2021, %.....	13
Figur 3. Andel som kandiderade år 2017 och nya kandidater av alla kandidater partivis i kommunalvalet 2021, %.....	14
Figur 4. De röstberättigades åldersfördelningar samt genomsnittsålder efter kön i kommunalvalet 2021, %.....	15
Figur 5. Kandidaternas åldersfördelningar samt genomsnittsålder efter kön i kommunalvalet 2021, %.....	16
Figur 6. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter åldersklass i kommunalvalet 2021, %.....	17
Figur 7. Kandidaternas andel av åldersklassen efter kön i kommunalvalet 2021, %.....	19

Figur 8. Andel personer med främmande modersmål av röstberättigade och kandidater (partivis) i kommunalvalet 2021, %.....	22
Figur 9. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade och kandidater i kommunalvalen 2008, 2012, 2017 ja 2021, %.....	24
Figur 10. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade och kandidater (partivis) i kommunalvalet 2021, %.....	25
Figur 11. Andelen som avlagt högskoleexamen av röstberättigade och kandidater efter landskap i kommunalvalet 2021, %.....	27
Figur 12. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2021, %.....	28
Figur 13. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter socioekonomiskt ställning i kommunalvalet 2021, %.....	30
Figur 14. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter arbetsgivarsektor i kommunalvalet 2021, %.....	31
Figur 15. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter familjeställning i kommunalvalet 2021, %.....	32
Figur 16. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter antalet barn i kommunalvalet 2021, %.....	34
Figur 17. Kandidater som hörde till den högsta inkomstdecilen efter parti i kommunalvalet 2021, % (disponibla penninginkomster).....	37
Figur 18. Kandidater som hörde till den längsta inkomstdecilen efter parti i kommunalvalet 2021, % (disponibla penninginkomster).....	38
 Kommunalval, kvalitetsbeskrivning.....	 40

1. Bakgrundsanalys av kandidaterna i kommunalvalet 2021

I det följande granskas de röstberättigade och de personer som partierna ställt upp som kandidater utgående från olika bakgrundsuppgifter. Uppgifterna om röstberättigade personer har erhållits ur rösträttsregistret som upprättats 23.4.2021 och kandidatuppgifterna ur kandidatregistret som upprättats 14.5.2021.

Bakgrundsuppgifterna baserar sig på Statistikcentralens statistiska material, bl.a. på befolknings-, sysselsättnings- och familjestatistik samt på examensregistret.

Kandidaterna skiljer sig till sin ålders- och könsstruktur från alla röstberättigade. Bland kandidaterna finns betydligt färre personer under 30 år och över 70 år än bland de röstberättigade samt fler män än kvinnor. Detta måste tas i beaktande, då kandidaterna jämförs med de röstberättigade. I tabellerna och figurerna i analysen har uppgifterna inte åldersstandardiserats. Vid en åldersstandardisering skulle skillnaden mellan kandidater och röstberättigade minska något, t.ex. då man jämför kandidaternas och de röstberättigades utbildningsnivå, huvudsakliga verksamhet, familjeställning och socioekonomiska ställning.

I följande granskning har bara riksdagspartierna specificerats. Övriga partiers kandidater och valmansföreningarnas kandidater presenteras som en enda klass "Övriga".

1.1. Sammandrag

Fler kandidater än förra gången

Trenden under 2000-talet med ett minskande antal kandidater i kommunalvalen vände nu uppåt. Sammanlagt 35 627 kandidater ställdes nu upp i kommunalvalet, dvs. 2 009 fler kandidater än år 2017. Antalet kandidater minskade dock inom många partier. Centern och SDP tappade mest kandidater jämfört med förra gången. Centerns antal kandidater har minskat med 590 och SDP:s med 512 jämfört med valet år 2017. Mest ökade antalet kandidater bland Sannfinländarna, som har 2 122 fler kandidater än förra gången, dvs. en ökning med 55 procent.

Kvinnornas andel av kandidaterna har redan länge legat kring 40 procent. Bara Gröna förbundet har kvinnlig majoritet bland sina kandidater. Av partiets kandidater är omkring 60 procent kvinnor. Av riksdagspartierna har Sannfinländarna minst kvinnliga kandidater, 22 procent av kandidaterna.

Kandidaterna är i genomsnitt ett år yngre än de röstberättigade. De kvinnliga kandidaterna är i genomsnitt fyra år yngre än de röstberättigade kvinnorna, medan de manliga kandidaterna är något över ett år äldre än de röstberättigade männen. De kvinnliga kandidaterna är något under tre år yngre än de manliga. Genomsnittsåldern är 51,0 år för de manliga kandidaterna och 48,3 år för de kvinnliga kandidaterna.

Hälften av kandidaterna uppställda också i föregående val

Över hälften av alla kandidater som partierna ställt upp var också kandidater i kommunalvalet år 2017. Av kandidaterna var 47 procent förra gången uppställda som kandidat för samma parti som nu och omkring tre procent var uppställda på något annat partis eller någon annan valmansförenings listor. Det parti som förnyat sin kandidatlista allra mest från förra valet är Sannfinländarna. Av partiets kandidater var över 60 procent inte uppställda i föregående kommunalval. Av kandidaterna för Rörelse.nu, som kom med som nytt parti, var omkring 16 procent uppställda som kandidater för något annat parti eller någon annan valmansförening i valet år 2017.

Något under en femtedel av kandidaterna är fullmäktigeledamöter. Flest fullmäktigeledamöter finns på Centerns listor, omkring 27 procent av partiets kandidater. Av nuvarande riksdagsledamöter ställer 176 upp som kandidater i kommunalvalet.

I kommuner med ett litet invånarantal, mindre än 20 000 invånare, har Centern en dominerande ställning. I kommuner med mindre än 5 000 invånare har rentav 35 procent av kandidaterna ställts upp av Centern. I större kommuner, med mer än 100 000 invånare, är kandidaternas fördelning på parti betydligt jämnare och inget parti har en andel på mer än 20 procent av kandidaterna.

Underrepresentation av kandidater med utländsk bakgrund

Jämfört med de röstberättigade är personer med utländsk bakgrund underrepresenterade bland kandidaterna. Personer med utländsk bakgrund, dvs. personer vars båda föräldrar är födda utomlands, utgör omkring

sju procent av de röstberättigade och 2,7 procent av kandidaterna. Flest kandidater med utländsk bakgrund har SFP (5,6 %) och minst Sannfinländarna (1,5 %).

Sett till modersmål är resultatet likadant. Bland kandidaterna finns det klart färre personer med främmande språk som modersmål än bland de röstberättigade. Antalet kandidater som talar främmande språk är 953. Den största gruppen är den ryska, 191 kandidater, och den näst största den estniska gruppen, 95 kandidater.

Bland kandidaterna finns det över 60 olika länders medborgare, även om andelen utländska medborgare av alla kandidater är under en procent. Av de röstberättigade är 4,5 procent utländska medborgare. Sammanlagt kandiderar 331 utländska medborgare. Personen kan vara medborgare i flera länder. Sammanlagt kandiderar 637 personer med finskt medborgarskap som också är medborgare i ett annat land. Deras andel av alla kandidater är 1,8 procent. Av alla röstberättigade har omkring 2,4 procent ett dylikt dubbelt medborgarskap.

Högre utbildning bland kandidaterna och flera deltar i arbetslivet

Till sin utbildning avviker kandidaterna klart från de röstberättigade. Av kandidaterna har nästan 90 procent någon form av examen efter grundnivån, medan 76 procent av de röstberättigade har avlagt examen efter grundnivå. Till stor del förklaras detta av att de röstberättigade och kandidaterna har olika åldersstruktur. Den högsta utbildningsnivån har Gröna förbundets kandidater. Av dem har över 60 procent avlagt högskoleexamen, då examen på motsvarande nivå har avlagts av 36 procent av alla kandidater och av 24 procent av de röstberättigade.

Skillnaden mellan kandidaternas och de röstberättigades åldersstruktur återspeglas också i skillnaderna i kandidaternas och de röstberättigades arbetsmarknadsställning: 70 procent av kandidaterna är sysselsatta, av de röstberättigade något över hälften. Trettioen procent av de röstberättigade är för sin del pensionerade, av kandidaterna 18 procent. Det relativa sysselsättningstalet räknas som andelen sysselsatta av befolkningen i åldern 18–64 år. Bland kandidaterna är det relativa sysselsättningstalet 81 procent, bland de röstberättigade omkring tio procentenheter lägre dvs. 72 procent.

Sett till socioekonomisk ställning finns det fler företagare bland kandidaterna än bland de röstberättigade. Företagarnas andel av de sysselsatta kandidaterna är 17,5 procent och av de röstberättigade är andelen tio procent. Flest företagare finns det bland kandidaterna för partiet Rörelse.nu (27,8 %) och näst flest bland Centerns kandidater (26,9 %), av vilka över hälften är jord- och skogsbruksföretagare. Också bland Samlingspartiets kandidater är omkring en fjärdedel företagare.

Den offentliga sektorn sysselsätter fler kandidater än röstberättigade. Något under en tredjedel av de sysselsatta kandidaterna är löntagare inom den offentliga sektorn, av de sysselsatta röstberättigade är andelen 27 procent. Mest sysselsätter den offentliga sektorn kandidater i de största kommunerna med över 50 000 invånare. I dessa kommuner är andelen kandidater sysselsatta särskilt inom den statliga sektorn större än i de små kommunerna. I små kommuner med mindre än 5 000 invånare, är företagarnas andel av sysselsatta kandidater över en fjärdedel.

Av kandidaterna lever drygt en tredjedel sin vardag i en barnfamilj

Kandidaterna skiljer sig också till familjeställningen från de röstberättigade: bland kandidaterna (34 %) finns det betydligt fler som är föräldrar i barnfamiljer än bland de röstberättigade (22 %). Ensamboende är för sin del 21 procent av kandidaterna medan 28 procent av de röstberättigade bor ensamma. Olika heterna i familjeställning förklaras redan av det att kandidaterna och de röstberättigade inte har en likadan åldersstruktur.

Nuvarande familjeställning anger inte hur många kandidater och röstberättigade har eller har haft egna barn. Saken kan dock granskas på grundval av uppgifterna om antalet barn i Befolkningsdatasystemet. Kandidaterna har fler barn än genomsnittet. Av kandidaterna har 78 procent egna barn, av de röstberättigade är motsvarande andel 65 procent. Kandidaterna har i genomsnitt 2 barn och de röstberättigade 1,5 barn. Flest barn har Kristdemokraternas kandidater, dvs. 2,5 barn, och minst Gröna förbundets kandidater, dvs. 1,6 barn.

Den högsta inkomstnivån har Samlingspartiets kandidater

Kandidaterna är högre utbildade och av dem är också en större del med i arbetslivet. Detta förklarar delvis också det faktum att kandidaternas inkomstnivå är högre än de röstberättigades. Medianen för kandidaternas

disponibla penninginkomst år 2019 var 28 400 euro, de röstberättigades 6 100 lägre. Med disponibla penninginkomster avses penninginkomster efter skatt, som består av arbets- och kapitalinkomster, naturaförmåner med anknytning till arbete samt inkomstöverföringar.

Sett till parti varierar kandidaternas inkomster mellan Samlingspartiets 33 900 euro och Vänsterförbundet 25 100 euro. När den röstberättigade befolkningen sorteras efter inkomst och indelas i tio lika stora delar, erhålls den röstberättigade befolkningens inkomstdeciler. Av dessa har var och en omkring 440 000 personer. Hos den tiondel av den röstberättigade befolkningen som har de högsta inkomsterna är den disponibla inkomsten minst 41 400 euro och hos den tiondel som har de lägsta inkomsterna högst 9 400 euro per år.

Av alla kandidater hör 18 procent till den högsta decilen. I den del av inkomstfördelningen där inkomsterna är högre finns Samlingspartiets och SFP:s kandidater. Av Samlingspartiets manliga och kvinnliga kandidater hör 36 procent resp. 25 procent till den högsta inkomstdecilen. Av SFP:s kandidater hör omkring 32 procent av männen och 19 procent av kvinnorna till den högsta inkomstdecilen.

Till den lägsta inkomstdecilen hör alltså en tiondel av alla röstberättigade. Av kandidaterna hör något färre hit, något under sex procent. Sett till parti hör flest kandidater till den lägsta inkomstdecilen av Rörelse.nu-partiets och Gröna förbundets kandidater, dvs. något över åtta procent.

1.2. Kandidater och röstberättigade efter kön

Sannfinländarna ökade mest sitt kandidatantal

I kommunalvalet uppställdes 35 627 kandidater. Detta är 2 009 kandidater fler än år 2017.

Liksom under tidigare år har Centern i Finland flest kandidater (6 871), även om partiets kandidater minskade betydligt från förra gången. Näst flest kandidater ställde Samlingspartiet upp (6 010 kandidater) och tredje flest Sannfinländarna (5 953 kandidater). (Tabell 1)

Mest ökade antalet kandidater både absolut och relativt sett hos Sannfinländarna, som nu har 2 122 kandidater på sina kandidatlistor, dvs. 55 procent fler än i valet år 2017. Antalet kandidater ökade också hos Samlingspartiet (+271), Gröna förbundet (+203) och SFP (+61). Övriga partiers kandidater minskade för sin del från förra kommunalvalet. Mest minskade antalet kandidater för Centern (-590). SDP:s kandidatantal minskade med 512 och Kristdemokraternas med 26 personer.

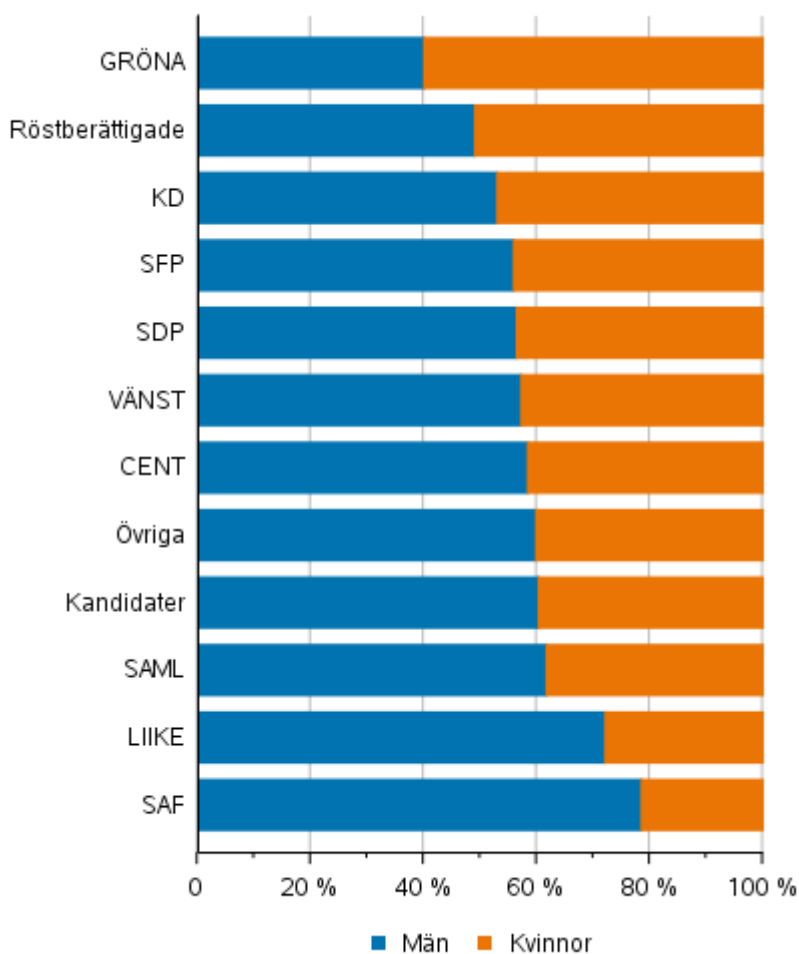
Tabell 1. Antalet kandidater efter parti i kommunalvalen 2012, 2017 och 2021

	Antalet kandidater			Förändring från föregående val, %		
	2012	2017	2021	2012	2017	2021
Kandidater	37 124	33 618	35 627	-3,6	-9,4	6,0
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	6 987	6 132	5 620	-9,3	-12,2	-8,3
Sannfinländarna SAF	4 393	3 831	5 953	138,8	-12,8	55,4
Samlingspartiet SAML	6 874	5 739	6 010	-9,9	-16,5	4,7
Centern i Finland CENT	8 401	7 461	6 871	-15,8	-11,2	-7,9
Gröna förbundet GRÖNA	2 299	2 600	2 803	4,9	13,1	7,8
Vänsterförbundet VÄNST	3 506	3 203	3 010	-14,7	-8,6	-6,0
Svenska folkpartiet i Finland SFP	1 350	1 324	1 385	-4,1	-1,9	4,6
Kristdemokraterna i Finland KD	1 870	1 971	1 945	-2,7	5,4	-1,3
Rörelse Nu LIIKE	-	-	469	-	-	-
Övriga	1 444	1 357	1 561	-16,4	-6,0	15,0

Kvinnornas andel av kandidaterna håller sig kring 40 procent

Av kandidaterna är 39,7 procent kvinnor. Av de röstberättigade är majoriteten kvinnor, dvs. 51 procent. Inga nämnvärda förändringar skedde jämfört med valet år 2017. Bara Gröna förbundet har kvinnlig majoritet bland sina kandidater. Av partiets kandidater är 60 procent kvinnor. Näst mest kvinnliga kandidater har Kristdemokraterna, där kvinnornas andel är 47 procent, och tredje mest Svenska folkpartiet i Finland, 44,1 procent. Centerns, Vänsterförbundets och SDP:s andel av kvinnliga kandidater är över genomsnittet och varierar mellan 41,6 och 43,6 procent. Minst kvinnliga kandidater har Sannfinländarna, 21,5 procent av kandidaterna. Också det nya partiet Rörelse.nu har rätt så få kvinnliga kandidater (27,9 %). Bland Sannfinländarna och Samlingspartiet har de kvinnliga kandidaternas andel också minskat från förra valet. (Figur 1)

Figur 1. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter kön i kommunalvalet 2021, %

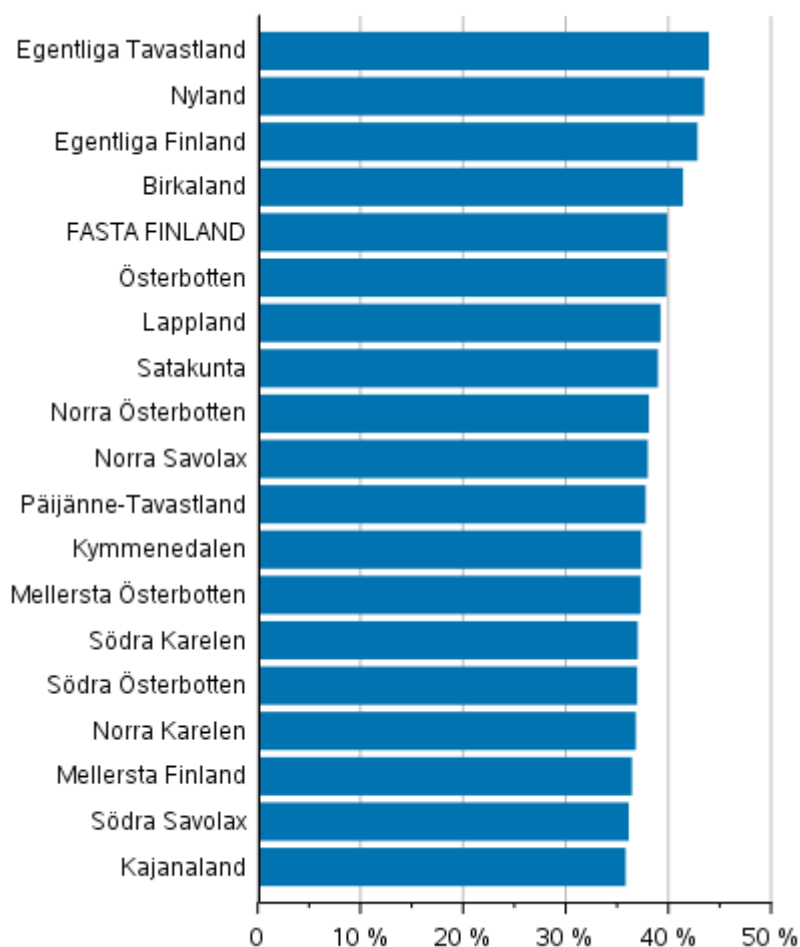
Kvinnornas andel av alla kandidater har hållit sig kring 40 procent under hela 2000-talet. Hos de flesta partierna har andelen kvinnor av partiets kandidater legat på en ytterst oförändrad nivå. Bara Vänsterförbundet, Gröna förbundet och SDP har under de senaste åren klart ökat andelen kvinnor av sina kandidater. Hos Vänsterförbundet har andelen kvinnor av kandidaterna stigit med över sex procentenheter från år 2008, hos Gröna förbundet med över tre procentenheter och hos SDP med 2,8 procentenheter. Bland Sannfinländarna är kvinnornas andel nu den lägsta under hela 2000-talet. Det är över fyra procentenheter lägre än i valet år 2008 och jämfört med förra valet år 2017 är kvinnornas andel 3,7 procentenheter lägre.

Tabell 2. Andelen kvinnor av röstberättigade och kandidater efter parti i kommunalvalet åren 2008-2021, %

		2008	2012	2017	2021
	Röstberättigade	51,5	51,4	51,2	51,0
Kandidater	Kandidater	40,4	38,8	39,9	39,7
	Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	40,8	40,4	40,9	43,6
	Sannfinländarna SAF	25,7	23,3	25,2	21,5
	Samlingspartiet SAML	40,3	39,1	39,0	38,3
	Centern i Finland CENT	40,3	39,8	39,7	41,6
	Gröna förbundet GRÖNA	56,8	56,8	57,9	60,0
	Vänsterförbundet VÄNST	36,6	37,9	39,8	42,8
	Svenska folkpartiet i Finland SFP	42,9	43,5	43,7	44,1
	Kristdemokraterna i Finland KD	48,2	45,3	46,7	47,0
	Rörelse Nu LIIKE	-	-	-	27,9
	Övriga	33,6	32,8	33,8	40,2

Procentuellt sett flest kvinnliga kandidater finns det i Egentliga Tavastland (43,7%) och Nyland (43,3%), minst i Kajanaland (35,6%) och Södra Savolax (35,9%). Utöver Egentliga Tavastland och Nyland finns det fler kvinnliga kandidater än genomsnittet bara i landskapen Egentliga Finland och Birkaland. (Figur 2)

Figur 2. Kvinnornas andel av kandidaterna efter landskap i kommunalvalet 2021, %

Hälften av kandidaterna är nya

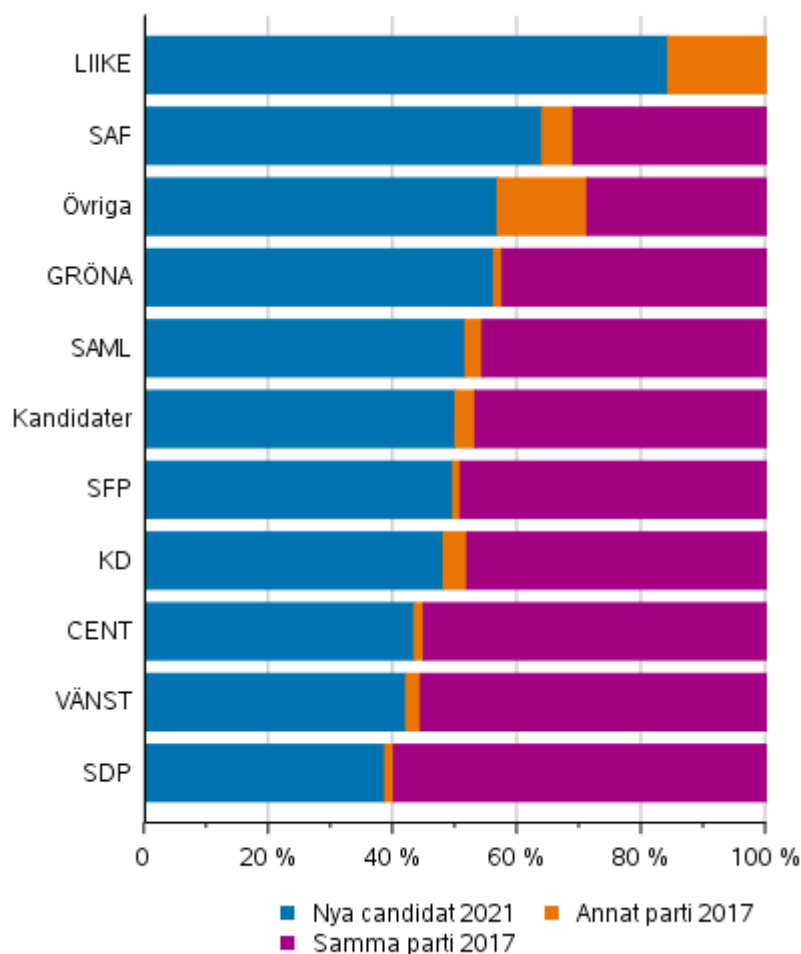
Hälften av alla kandidater som partierna ställt upp är nya kandidater, dvs. de var inte uppställda i valet år 2017. Av kandidaterna var 46,8 procent förra gången uppställda som kandidat för samma parti som nu och 3,2 procent var uppställda på listorna för något annat parti eller någon annan valmansförening.

Av de partier som hade kandidater både år 2017 och 2021 har Sannfinländarna flest nya kandidater. Rentav 64 procent av partiets kandidater är helt nya. Också över hälften av Gröna förbundets och Samlingspartiets kandidater är nya kandidater, liksom också i gruppen andra, som innehåller valmansföreningar och partier som inte är representerade i riksdagen. Av det nya partiet Rörelse.nu är givetvis största delen, dvs.

84 procent, nya kandidater och resten var förra gången uppställda av ett annat parti. Kandidater som ställt upp i båda valen och som bytt parti utgör något över tre procent, flest sådana kandidater finns det bland Sannfinländarna (5,0%). (Figur 3)

Av alla kandidater är något under en femtedel fullmäktigeledamöter. Flest fullmäktigeledamöter finns på Centerns listor, omkring 27 procent av partiets kandidater, och minst på kandidatlistorna för Rörelse.nu, 3,4 procent, och på Sannfinländarnas listor, omkring tio procent. Av nuvarande riksdagsledamöter ställer 176 upp som kandidater i kommunalvalet.

Figur 3. Andel som kandiderade år 2017 och nya kandidater av alla kandidater partivis i kommunalvalet 2021, %

1.3. Åldersstruktur

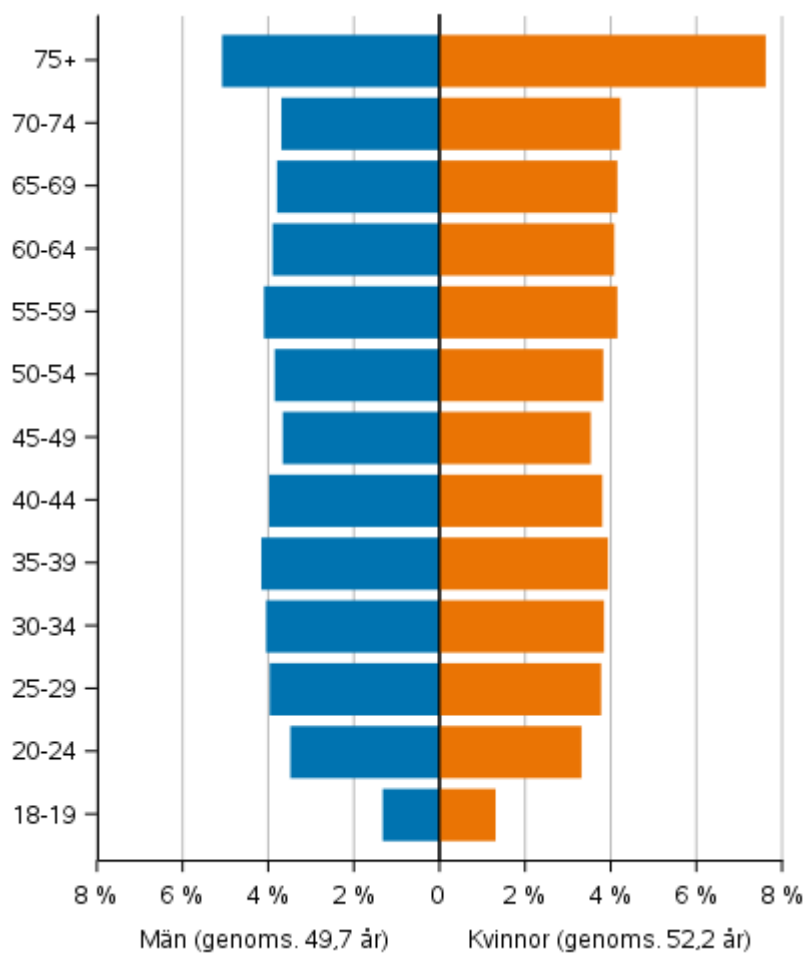
Kandidaterna i genomsnitt ett år äldre än de röstberättigade

Kandidaterna är nu i genomsnitt ett halvt år äldre än i föregående val och omkring två år äldre än kandidaterna år 2008. De kvinnliga kandidaterna är något under tre år yngre än de manliga.

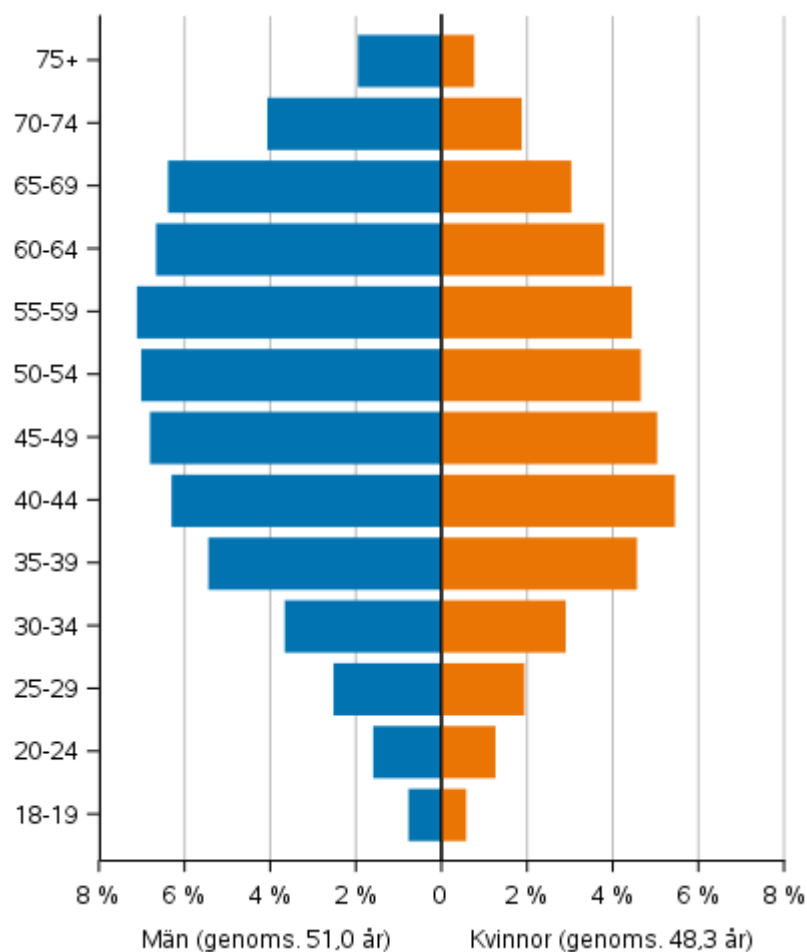
Genomsnittsåldern är nu 51,0 år för de manliga kandidaterna och 48,3 år för de kvinnliga kandidaterna. De kvinnliga kandidaterna är i medeltal fyra år yngre än de kvinnliga röstberättigade, medan de manliga kandidaterna är något över ett år äldre än de manliga röstberättigade. De röstberättigades genomsnittsålder har stigit med något under ett år från föregående kommunalval och från år 2008 med något över två år. Männen genomsnittliga ålder på valdagen är nu 49,7 år och kvinnornas 52,2 år.

Kandidaternas köns- och åldersstruktur avviker i stor utsträckning från de röstberättigades (figurerna 4 och 5). Ålderspyramiden liknar varken i den ena eller i den andra gruppen längre någon pyramid: de röstberättigades åldersfördelning påminner närmast om ett torn och kandidaternas om ensidig snurra, där man ser att både de yngsta och de äldsta åldersklasserna saknas och att männen är i majoritet. Hos de manliga kandidaterna är tyngdpunkten i åldersklasserna 45–69 år och hos de kvinnliga i åldersklasserna 35–59 år.

Figur 4. De röstberättigades åldersfördelningar samt genomsnittsålder efter kön i kommunalvalet 2021, %

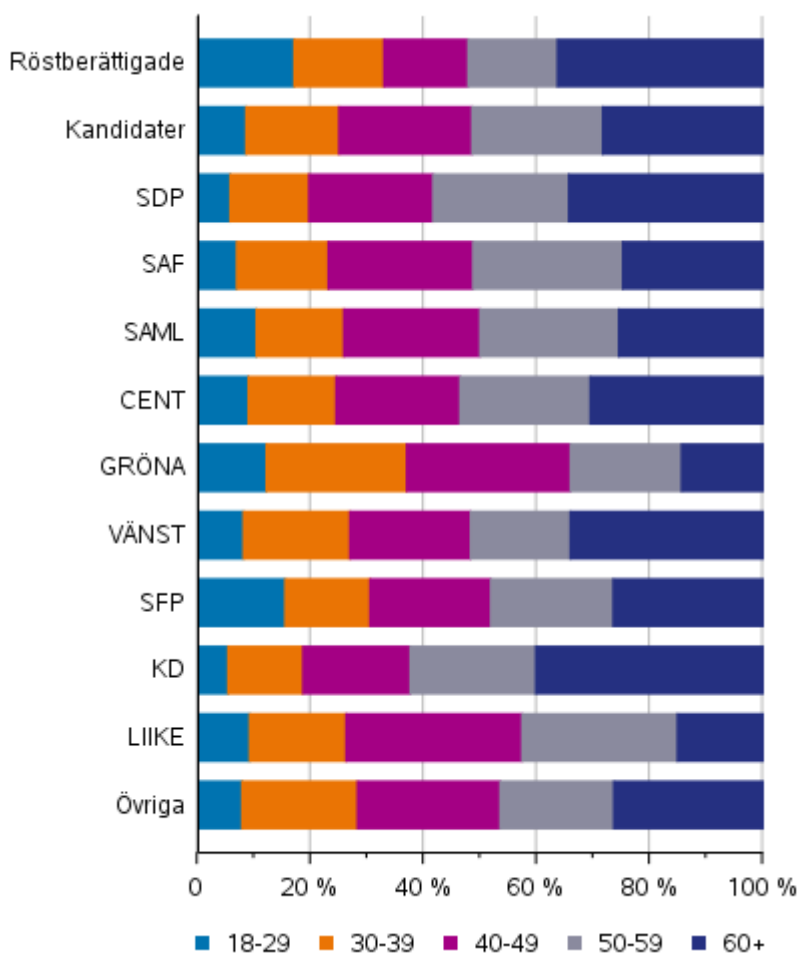

Figur 5. Kandidaternas åldersfördelningar samt genomsnittsålder efter kön i kommunalvalet 2021, %

När man ser till parti har Kristdemokraterna de äldsta kandidaterna: Andelen kandidater som fyllt 60 år är omkring 40 procent och genomsnittsåldern är 53,9 år. Också av SDP:s och Vänsterförbundets kandidater är en tredjedel 60 år eller äldre. De yngsta kandidaterna finns hos Gröna förbundet. Av dem är nästan 37 procent yngre än 40 år och kandidaternas genomsnittliga ålder är 44,6 år. Av alla kandidater är omkring 25 procent yngre än 40 år och omkring 28 procent 60 år eller äldre. (Figur 6, Tabell 3)

Figur 6. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter åldersklass i kommunalvalet 2021, %

Tabell 3. Kandidaternas och de invaldas genomsnittsålder efter parti i kommunalvalet 2021

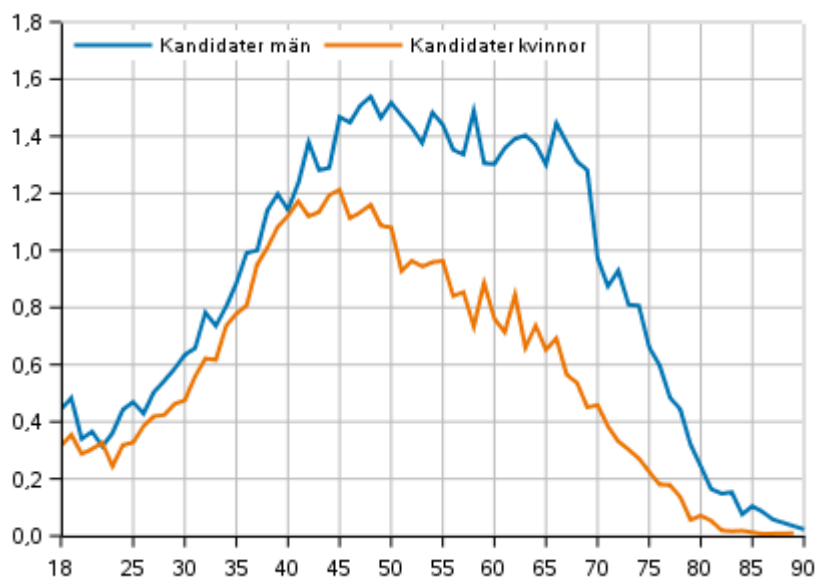
		Totalt	Män	Kvinnor
	Röstberättigade	51,0	49,7	52,2
Kandidater	Kandidater	50,0	51,0	48,3
	Centern i Finland CENT	50,4	51,8	48,4
	Samlingspartiet SAML	49,1	49,8	48,1
	Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	52,2	53,5	50,6
	Vänsterförbundet VÄNST	50,7	52,9	47,8
	Gröna förbundet GRÖNA	44,6	45,8	43,8
	Kristdemokraterna i Finland KD	53,9	54,2	53,5
	Svenska folkpartiet i Finland SFP	48,1	49,1	47,0
	Sannfinländarna SAF	49,9	50,2	48,4
	Rörelse Nu LIIKE	47,1	47,6	45,7
	Övriga	49,2	50,5	47,3

Kvinnornas intresse för att kandidera sjunker efter 45-årsåldern

Av de röstberättigade männen är en procent kandidater och av kvinnorna 0,6 procent. Andelen kvinnliga kandidater är lägre i alla åldersklasser jämfört med andelen manliga. Andelen kandidater av åldersklasserna stiger brant hos kvinnorna fram till ungefär 40 år och hos männen till 50-årsålder. Ända fram till ungefär 40-årsålder är deltagaraktiviteten hos kvinnor bara något lägre än hos män, men efter det ökar skillnaden. När kvinnornas deltagaraktivitet börjar sjunka efter 45-årsåldern, börjar männens deltagaraktivitet minska kraftigare först kring 70-årsåldern och sjunker till samma nivå som den är hos män i 40-årsåldern.

De manliga kandidaternas andel av åldersklassen är som störst mellan åldrarna 42–69 år, då omkring 1,3–1,5 procent av varje 1-årsklass är uppställd som kandidat. Av kvinnorna ställer flest upp som kandidater mellan åldrarna 37 och 55 år, dvs. 1,0–1,1 procent av åldersklassen. (Figur 7)

Figur 7. Kandidaternas andel av åldersklassen efter kön i kommunalvalet 2021, %

I små kommuner är Centerns kandidater i majoritet

I kommuner med ett litet invånarantal, mindre än 20 000 invånare, är Centern det största partiet mätt med antalet kandidater. I kommuner med mindre än 5 000 invånare har omkring 35 procent av kandidaterna ställts upp av Centern. Näst mest och tredje mest kandidater har Sannfinländarna och Samlingspartiet ställt upp i kommuner av denna storleksklass. I stora städer med över 100 000 invånare är Centerns andel av kandidaterna omkring tio procent. (Tabell 4)

I de större kommunerna uppnår inget parti en lika stor andel av kandidaterna som Centern i de små kommunerna. I kommuner med 20 000–99 999 invånare är Samlingspartiet, SDP och Sannfinländarna de tre partier som ställt upp flest kandidater, var och en med en andel på något under 20 procent av alla kandidater.

I de största kommunerna med över 100 000 invånare är partifördelningen betydligt jämnare: också i de större städerna har flest kandidater uppställts av Samlingspartiet och SDP, båda partiernas andel av kandidaterna är något över 14 procent. I de stora städerna har också Gröna förbundet och Vänsterförbundet fler kandidater än genomsnittet. Sannfinländarnas andel av kandidaterna är omkring 17 procent i kommuner med färre än 100 000 invånare och i de största städerna omkring 14 procent.

Tabell 4. Kandidaternas partifördelning efter kommunstorlek i kommunalvalet 2021, %

	Kommunens storleksklass (folkmängd i slutet av år 2020, %)						
	Totalt	-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-49 999	50 000-99 999	100 000+
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	15,8	12,0	15,0	16,9	18,2	18,5	14,3
Sannfinländarna SAF	16,7	17,5	16,6	17,6	17,7	17,1	13,9
Samlingspartiet SAML	16,9	15,2	15,2	18,3	19,1	19,3	14,4
Centern i Finland CENT	19,3	35,3	24,5	20,1	13,1	13,2	9,8
Gröna förbundet GRÖNA	7,9	2,5	4,5	5,7	9,8	11,5	13,4
Vänsterförbundet VÄNST	8,4	5,3	8,4	6,6	9,6	8,8	11,4
Svenska folkpartiet i Finland SFP	3,9	1,1	5,3	5,1	3,0	3,3	5,6
Kristdemokraterna i Finland KD	5,5	3,9	5,2	6,1	5,3	5,2	6,9
Rörelse Nu LIIKE	1,3	0,4	0,8	0,7	1,3	1,3	3,2
Övriga	4,4	6,8	4,6	2,8	2,8	1,7	7,0
Totalt	100,1	100,0	100,1	99,9	99,9	99,9	99,9

1.4. Utländsk bakgrund

Av kandidaterna har 2,7 procent ett främmande språk som modersmål

Antalet svenskspråkiga kandidater är något fler (5,4 %) än antalet svenskspråkiga röstberättigade (4,6 %). Särskilt i Nyland och Österbotten är de svenskspråkiga aktivare, deras andel av kandidaterna är 12,4 procent i Nyland och 54,4 procent i Österbotten. På motsvarande sätt är andelen svenskspråkiga av de röstberättigade 7,5 procent i Nyland och 50,3 procent i Österbotten. (Tabell 5)

Av de röstberättigade talar något över sju procent något annat språk än de inhemska. Andelen kandidater med ett främmande språk som modersmål är betydligt mindre, bara 2,7 procent. Andelen kandidater med främmande modersmål har dock ökat något från valet år 2017, då deras andel av alla kandidater var 2,2 procent.

Relativt sett flest kandidater med ett främmande modersmål finns det i Österbotten, där 5,3 procent av kandidaterna har ett främmande modersmål, och näst flest i Nyland, 4,8 procent. Motsvarande andelar av de röstberättigade är 6,5 och 13,7 procent.

På Fastlandsfinlands nivå finns det en underrepresentation på 4,6 procentenheter av dem med ett främmande modersmål. Det innebär alltså att det finns färre kandidater med ett främmande språk som modersmål än det i befolkningen finns röstberättigade med ett främmande modersmål. Största delen av underrepresentationen finns inom de områden där andelen personer med ett främmande modersmål är störst i förhållande till folkmängden, dvs. i Nyland – särskilt i huvudstadsregionen – och i Egentliga Finland. I Nyland finns det 8,9 procentenheter färre och i Egentliga Finland 4,6 procentenheter färre än det finns bland dessa röstberättigade.

Bland kandidaterna med ett inhemskt språk som modersmål är andelen samiska kandidater större än genomsnittet. Av de samiskspråkiga röstberättigade kandidater är 2,3 procent. Av alla röstberättigade kandidater i genomsnitt 0,8 procent. (Tabell 5)

Tabell 5. Röstberättigade och kandidater efter modersmål och landskap i kommunalvalet 2021, %

	Röstberättigade			Kandidater		
	Finska, samiska	Svenska	Annat språk, okänd	Finska, samiska	Svenska	Annat språk, okänd
FASTA FINLAND	88,1	4,6	7,3	91,9	5,4	2,7
Nyland	78,7	7,5	13,7	82,8	12,4	4,8
Egentliga Finland	87,3	5,6	7,2	91,0	6,4	2,6
Satakunta	96,0	0,3	3,7	98,1	0,4	1,5
Egentliga Tavastland	95,4	0,4	4,2	98,3	0,6	1,1
Birkaland	94,7	0,4	4,9	97,5	0,6	1,9
Päijänne-Tavastland	94,5	0,3	5,1	97,3	0,4	2,4
Kymmenedalen	93,3	0,8	5,9	95,1	1,6	3,3
Södra Karelen	93,8	0,2	6,0	96,1	0,1	3,8
Södra Savolax	96,6	0,2	3,2	98,2	-	1,8
Norra Savolax	97,0	0,1	2,9	97,5	0,4	2,1
Norra Karelen	96,3	0,1	3,6	97,4	0,1	2,5
Mellersta Finland	96,4	0,2	3,4	98,0	0,1	1,9
Södra Österbotten	97,4	0,3	2,3	97,5	0,6	1,9
Österbotten	43,2	50,3	6,5	40,3	54,4	5,3
Mellersta Österbotten	87,9	9,1	3,0	91,1	7,0	1,8
Norra Österbotten	96,9	0,2	2,9	98,4	0,2	1,4
Kajanaland	97,2	0,1	2,7	98,4	0,1	1,4
Lappland	97,0	0,3	2,8	98,2	0,2	1,5

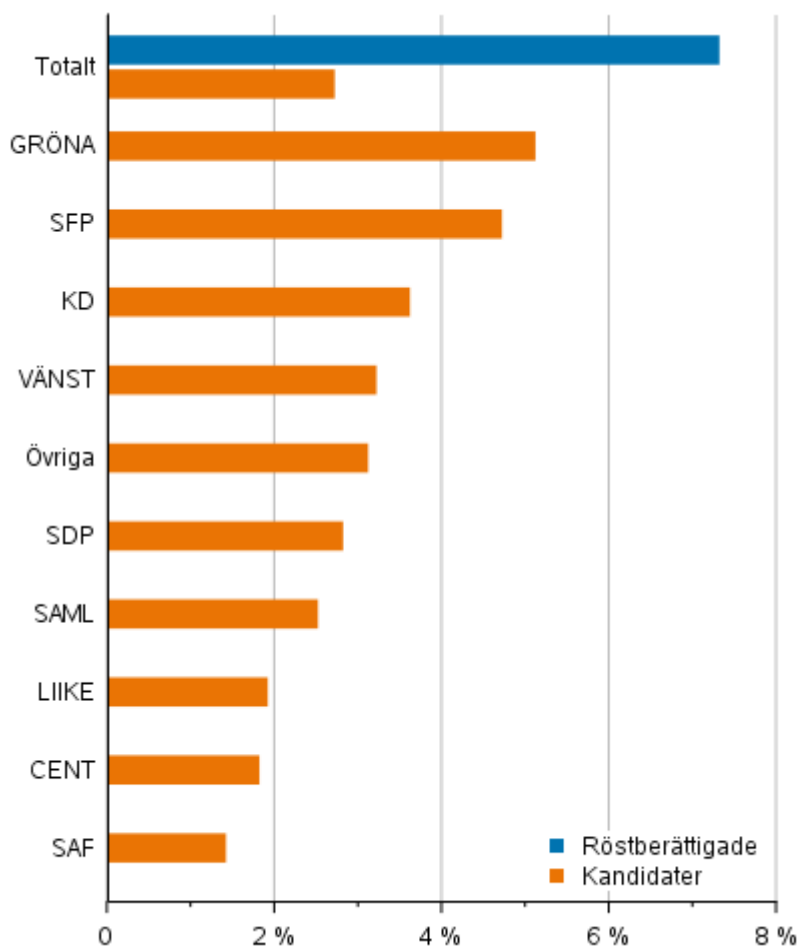
Det är betydligt mer sällsynt att kandidater med ett främmande språk som modersmål ställer upp som kandidater. Av kandidaterna har 953 ett främmande språk som modersmål, vilket är 0,3 procent av de röstberättigade med ett främmande språk som modersmål. Den största gruppen är den ryska, 191 kandidater, och den näst största den estniska, 95 kandidater. (Tabell 6.)

Flest kandidater med främmande modersmål har Gröna förbundet, 5,1 procent av kandidaterna, och näst flest SFP (4,7 %). Den minsta andelen med främmande modersmål har Sannfinländarna (1,4 %). (Figur 8)

Tabell 6. Röstberättigade och kandidater efter modersmål, specificerat enligt de största språkgrupperna, i kommunalvalet 2021, %

	Röst-berättigade	Kandidater	% av röst-berättigade
Totalt	4 464 815	35 627	0,8
INHEMSKA SPRÅK TOTALT	4 141 093	34 674	0,8
finska	3 932 759	32 711	0,8
svenska	206 848	1 929	0,9
samiska	1 486	34	2,3
FRÄMMANDE SPRÅK TOTALT	323 722	953	0,3
ryska	65 372	191	0,3
estniska	39 785	95	0,2
engelska	16 692	71	0,4
arabiska	20 514	50	0,2
persiska	10 204	50	0,5
turkiska	6 531	40	0,6
kurdiska	10 213	36	0,4
spanska	7 307	30	0,4
somaliska	13 261	26	0,2
tyska	5 819	25	0,4
franska	3 890	22	0,6

Figur 8. Andel personer med främmande modersmål av röstberättigade och kandidater (partivis) i kommunalvalet 2021, %

Kandidater med utländsk bakgrund fortfarande ganska ovanliga

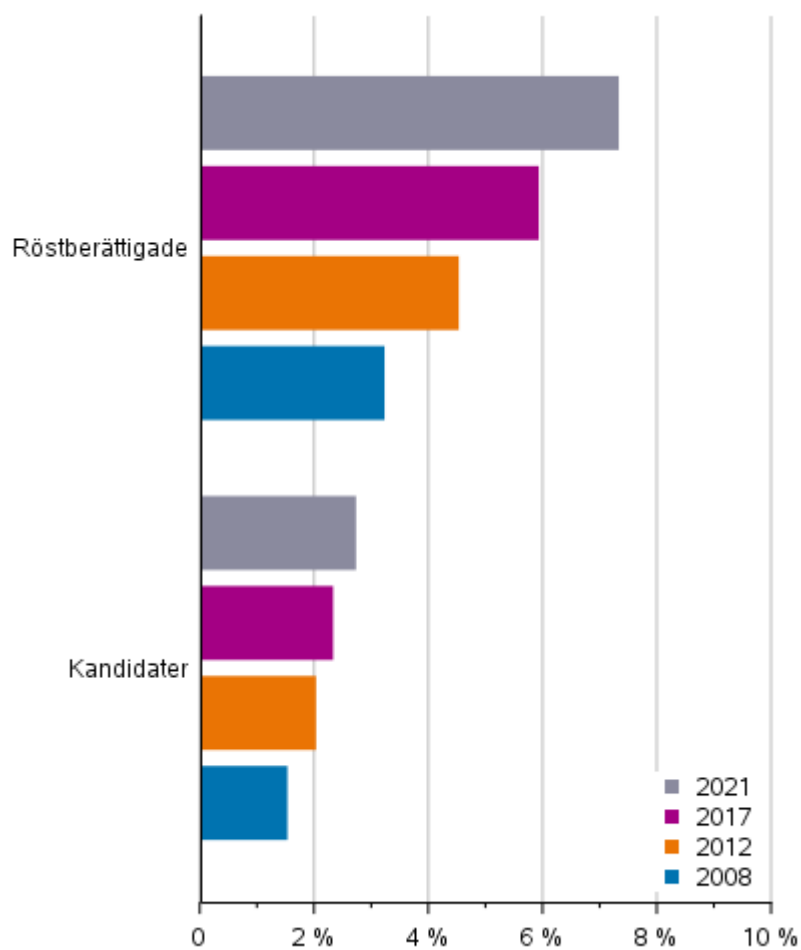
Man kan också granska befolkningen med utländsk bakgrund efter personens härkomst. Av de röstberättigade har 92,7 procent och av kandidaterna 97,3 procent finländsk bakgrund, dvs. de har minst en förälder som är född i Finland. Utländsk bakgrund har alltså något över sju procent av de röstberättigade och nästan tre procent av kandidaterna. (Tabell 7)

Både bland de röstberättigade (0,3 %) och bland kandidaterna (0,1 %) finns det fortfarande ganska få andra generationens invandrare, dvs. sådana som själva är födda i Finland, men vars föräldrar är födda utomlands. När det gäller första generationens invandrare (personen själv och föräldrarna är födda utomlands) finns det en klar underrepresentation bland kandidaterna. Av alla röstberättigade tillhör sju procent denna grupp, medan bara 2,6 procent av kandidaterna gör det.

Tabell 7. Röstberättigade och kandidater efter härkomst i kommunalvalet åren 2008-2021

	Röstberättigade				Kandidater			
	2008	2012	2017	2021	2008	2012	2017	2021
Totalt	4 196 532	4 303 064	4 397 006	4 464 815	38 505	37 124	33 618	35 627
Personer med finländsk bakgrund totalt	4 061 377	4 111 446	4 135 878	4 138 679	37 925	36 399	32 859	34 666
Finländsk bakgrund, inrikes född	4 028 034	4 075 699	4 097 547	4 097 007	37 647	36 066	32 502	34 253
Finländsk bakgrund, utrikes född	33 343	35 747	38 331	41 672	278	333	357	413
Personer med utländsk bakgrund totalt	135 155	191 618	261 128	325 802	580	725	759	961
Utländsk bakgrund, inrikes född	3 272	5 141	9 540	14 772	30	30	24	40
Utländsk bakgrund, utrikes född	131 883	186 477	251 588	311 030	550	695	735	921
Okänd	-	-	-	334	-	-	-	-

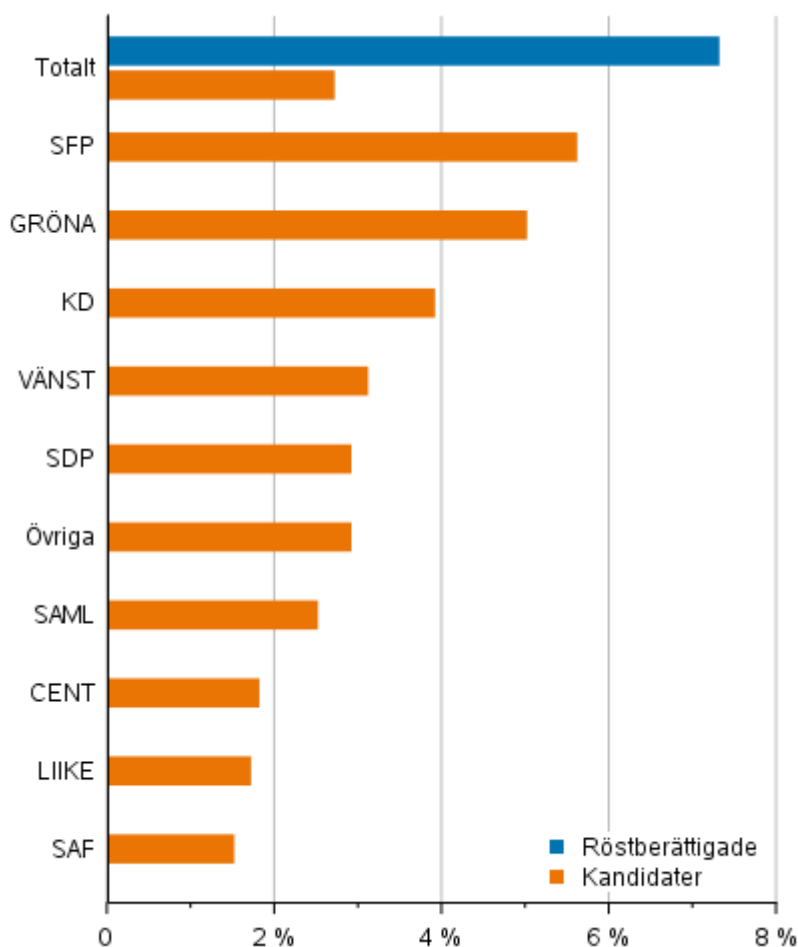
Figur 9. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade och kandidater i kommunalvalen 2008, 2012, 2017 ja 2021, %

I fråga om befolkningen bosatt i Finland är den senaste uppgiften från i slutet av år 2020

Granskat efter parti hade SFP flest kandidater med utländsk bakgrund, 5,6 procent av kandidaterna, medan Sannfinländarna och Rörelse.nu hade minst kandidater med utländsk bakgrund, dvs. 1,5 procent respektive 1,7 procent. I genomsnitt fler kandidater med utländsk bakgrund finns också bland kandidaterna för Gröna Förbundet och Kristdemokraterna. (Figur 10)

Figur 10. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade och kandidater (partivis) i kommunalvalet 2021, %

Totalt 637 kandidater med dubbelt medborgarskap

Bland kandidaterna finns det över 60 olika länders medborgare, även om andelen utländska medborgare är under en procent av alla kandidater. Av de röstberättigade är 4,5 procent utländska medborgare. Sammanlagt kandiderar 331 utländska medborgare. Den största medborgargruppen är Estland med 65 kandidater och därefter kommer Sverige med 32 kandidater och Ryssland med 31 kandidater.

Sammanlagt kandiderar 637 personer med finskt medborgarskap som också är medborgare i ett annat land. Deras andel av alla kandidater är 1,8 procent. Av alla röstberättigade har sammanlagt nästan 108 000, dvs. 2,4 procent, ett dubbelt medborgarskap. Flest personer med dubbelt medborgarskap finns det hos den ryska gruppen, 123 kandidater, och näst mest hos den svenska gruppen, 67 kandidater.

1.5. Utbildningsnivå

Gröna förbundets kandidater mer välutbildade

Till sin utbildning avviker kandidaterna klart från de röstberättigade. Av kandidaterna har nästan 90 procent någon form av examen efter grundnivån, medan 76 procent av de röstberättigade har avlagt examen efter grundnivå. Till en viss del förklaras detta av att det finns väldigt få representanter för de äldre åldersgrupperna, vars utbildningsnivå i allmänhet är svagare än de yngre. Minst lägre högskoleexamen har 33 procent av de röstberättigade och 48 procent av kandidaterna. (Tabell 8)

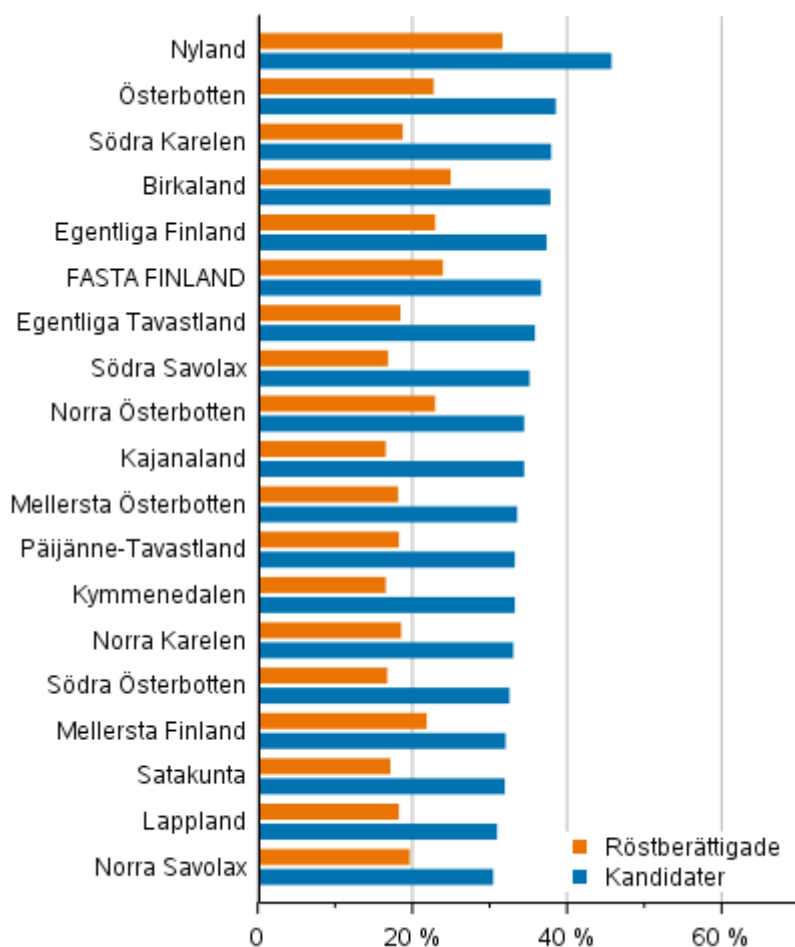
Tabell 8. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter utbildningsnivå i kommunalvalet 2021, %

	Grund nivå	Mellan nivå	Lägsta högre nivå	Lägre högsk. nivå	Högre högsk. nivå, forsk.utb.
Röstberättigade	24,3	42,6	9,4	12,3	11,4
Kandidater	10,6	41,9	11,1	16,5	19,8
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	11,0	47,6	11,5	14,9	14,9
Sannfinländarna SAF	16,9	57,9	8,7	10,0	6,5
Samlingspartiet SAML	8,6	30,6	13,2	19,7	27,9
Centern i Finland CENT	7,9	39,5	14,1	19,1	19,4
Gröna förbundet GRÖNA	6,3	26,5	6,5	20,4	40,2
Vänsterförbundet VÄNST	12,3	50,4	7,4	15,3	14,6
Svenska folkpartiet i Finland SFP	8,4	29,2	9,7	21,5	31,1
Kristdemokraterna i Finland KD	9,3	34,7	14,5	16,5	25,0
Rörelse Nu LIIKE	9,0	48,2	9,6	15,8	17,5
Övriga	13,5	44,1	10,5	15,3	16,6

Klart högst utbildade är Gröna förbundets kandidater. Av dem har över 60 procent avlagt högskoleexamen, då examen på motsvarande nivå har avlagts av 36 procent av alla kandidater och av de röstberättigade 24 procent. Också hos SFP och Samlingspartiet finns det fler kandidater som avlagt högskoleexamen än bland kandidaterna i genomsnitt.

Kandidaternas utbildningsnivå avspeglar skillnaderna i utbildningsstruktur i regionerna. I Nyland är andelen högutbildade både av de röstberättigade och av kandidaterna större än i övriga delar av landet (Figur 11). I Nyland har omkring 45 procent av kandidaterna avlagt examen på högskolenivå. I andra delar av landet stannar andelen kandidater som har avlagt examen på högskolenivå under 40 procent.

Figur 11. Andelen som avlagt högskoleexamen av röstberättigade och kandidater efter landskap i kommunalvalet 2021, %

1.6. Arbetsmarknadsställning

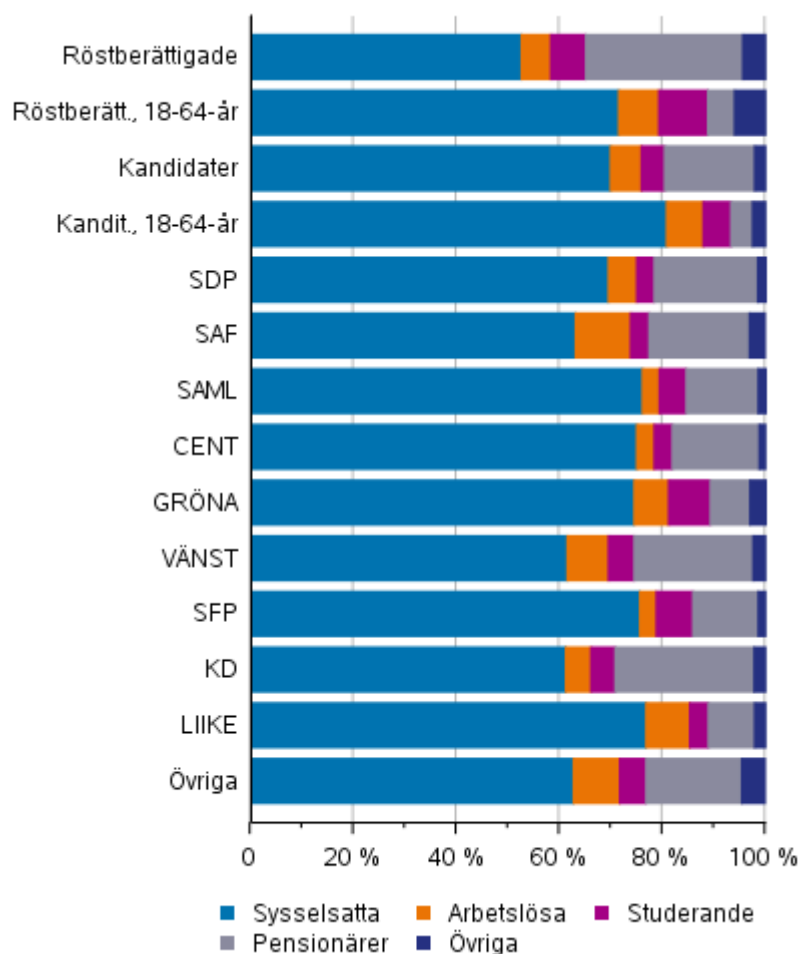
Något under en femtedel av kandidaterna är pensionärer

Av kandidaterna är 70 procent sysselsatta, och arbetslösa är lika många som bland de röstberättigade, omkring sex procent. Andelen pensionärer bland kandidaterna är klart färre, dvs. omkring 18 procent av kandidaterna. När man granskar den arbetsföra befolkningen (18–64-åringar) är omkring 81 procent av kandidaterna sysselsatta, medan andelen sysselsatta bland röstberättigade i samma ålder är nio procentenheter lägre. Bland röstberättigade i den här åldersgruppen finns det klart fler studerande och andra personer utanför arbetskraften än bland kandidaterna. (Figur 12)

Av alla röstberättigade har över hälften, omkring 53 procent arbete. Andelen arbetslösa är sex procent och pensionärer 31 procent. Bland de röstberättigade är sju procent studerande och omkring fyra procent är av andra orsaker utanför arbetskraften.

Flest sysselsatta finns det bland kandidaterna för Rörelse.nu, Samlingspartiet, SFP, Centern och Gröna förbundet (75–77 procent). Andelen studerande är störst bland Gröna förbundets kandidater, dvs. omkring åtta procent. Flest pensionerade kandidater har Kristdemokraterna (27%) och Vänsterförbundet (23,1%).

Figur 12. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2021, %

Kandidaternas relativa sysselsättningstal 81 procent

Det relativa sysselsättningstalet räknas som procentandelen 18–64-åriga sysselsatta av befolkningen i samma ålder. Av alla kandidater i åldern 18–64 år är 81 procent sysselsatta. De röstberättigades relativa sysselsättningstal är nio procentenheter lägre. Kandidaternas relativa sysselsättningstal följer de allmänna relativa sysselsättningstalen i landskapen. Där det relativa sysselsättningstalet för hela befolkningen är högt, är det högt också för kandidaterna. Österbotten har det högsta relativa sysselsättningstalet för hela befolkningen, 76,2 procent, och där är också 85 procent av kandidaterna med i arbetslivet. I Norra Karelen, där det allmänna relativa sysselsättningstalet är landets lägsta, är på motsvarande sätt kandidaternas sysselsättning också lägre än genomsnittet. (Tabell 9)

Tabell 9. De röstberättigades och kandidaternas (18-64 år) relativa sysselsättningstal efter kön och landskap i kommunalvalet 2021, %

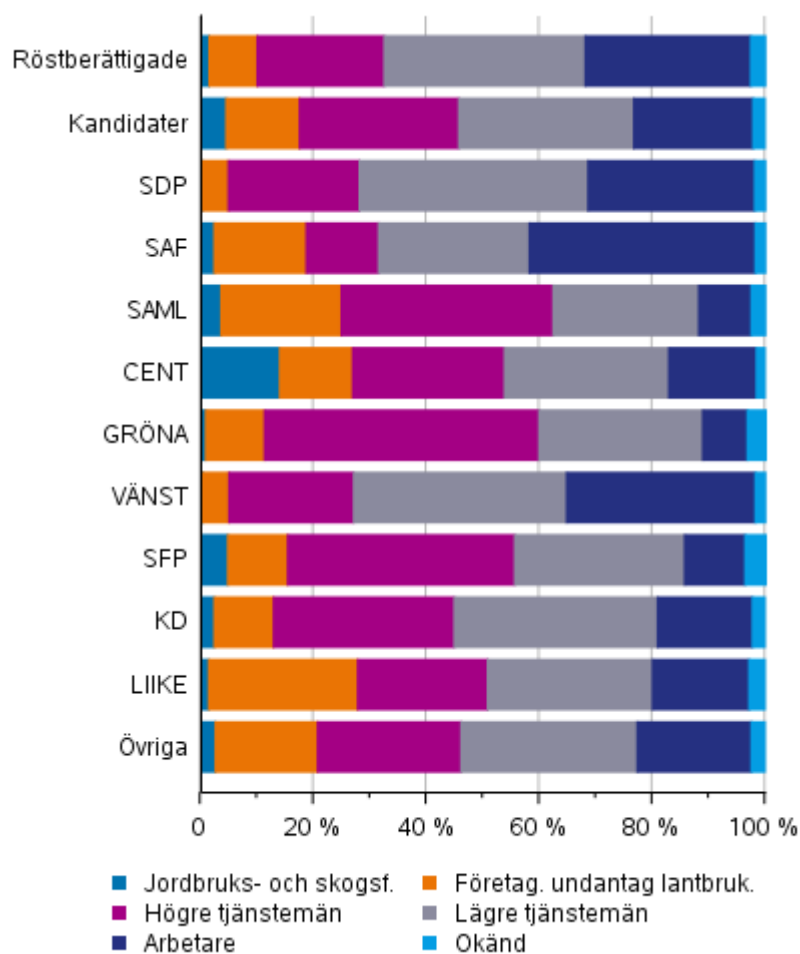
	Röstberätt., 18-64-år			Kandid., 18-64-år		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
HELA LANDET	71,5	70,4	72,7	80,8	80,2	81,5
Nyland	73,7	73,2	74,3	82,3	81,8	82,8
Egentliga Finland	71,8	70,7	72,9	81,2	80,8	81,6
Satakunta	71,2	69,6	72,9	83,4	83,2	83,7
Egentliga Tavastland	72,8	71,5	74,2	82,7	82,1	83,5
Birkaland	70,8	69,8	71,8	79,0	80,2	77,3
Päijänne-Tavastland	69,6	68,7	70,6	80,5	79,8	81,7
Kymmenedalen	68,4	66,5	70,4	76,7	75,9	78,1
Södra Karelen	68,1	65,7	70,8	79,5	78,6	81,2
Södra Savolax	69,7	67,3	72,3	79,1	78,2	80,6
Norra Savolax	69,8	68,0	71,6	79,7	79,6	79,9
Norra Karelen	65,5	63,4	67,8	74,8	74,6	75,2
Mellersta Finland	67,9	66,7	69,1	77,2	75,7	79,5
Södra Österbotten	73,6	72,2	75,1	83,8	83,2	84,8
Österbotten	76,2	75,4	77,0	85,2	85,3	85,2
Mellersta Österbotten	73,6	73,4	73,9	83,5	83,3	83,9
Norra Österbotten	69,0	68,3	69,8	79,9	79,1	81,1
Kajanaland	68,9	65,6	72,5	78,8	76,6	82,1
Lappland	70,5	68,4	72,8	81,7	79,6	84,8

Flest företagare bland kandidaterna för Rörelse.nu och Centern

Av alla sysselsatta kandidater är nästan 30 procent högre tjänstemän och av alla sysselsatta röstberättigade omkring 20 procent. Flest högre tjänstemän, dvs. nästan hälften av de sysselsatta kandidaterna, har Gröna förbundet. Också av SFP:s och Samlingspartiets kandidater är nästan 40 procent högre tjänstemän. Minst högre tjänstemän finns bland Sannfinländarnas (13,5 %) kandidater. (Figur 13)

Av alla sysselsatta kandidater är 17,5 procent företagare och av alla röstberättigade 10,0 procent. Flest företagare finns det bland kandidaterna för Rörelse.nu (27,8%) och näst flest bland Centerns kandidater (26,9%), av vilka över hälften är jord- och skogsbruksföretagare. Också av Samlingspartiets kandidater är en fjärdedel företagare, dock med tyngdpunkten på andra än jord- och skogsbruksföretagare. Flest arbetare finns bland Sannfinländarnas kandidater, omkring 40 procent, och näst flest bland Vänsterförbundets kandidater, omkring en tredjedel av de sysselsatta kandidaterna.

Figur 13. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter socioekonomiskt ställning i kommunalvalet 2021, %

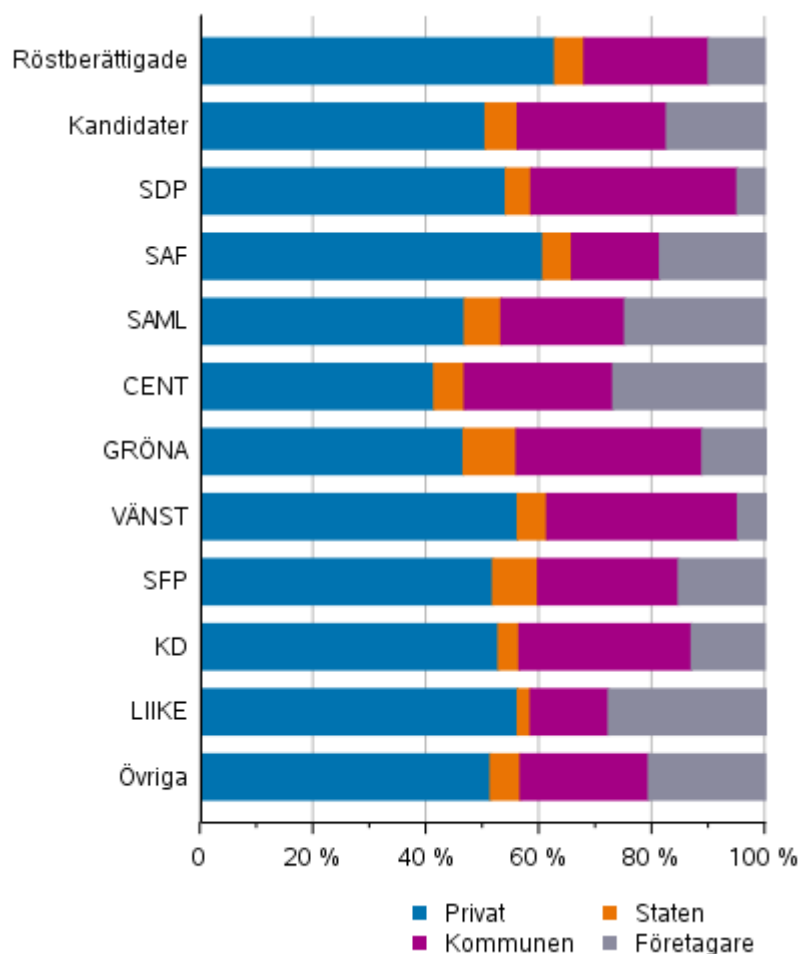
Den offentliga sektorn sysselsätter fler kandidater än röstberättigade

De sysselsatta kan indelas efter yrkesställning i löntagare och företagare. Löntagarna kan ytterligare indelas efter arbetsgivarsektor i löntagare inom den privata sektorn, staten och kommunerna. Hälften av de sysselsatta kandidaterna är löntagare inom den privata sektorn och något under en tredjedel löntagare inom den offentliga sektorn. Omkring 18 procent av kandidaterna är företagare.

Det finns mycket stora partivisa variationer i typen av arbetsgivare. Flest företagare finns det bland de sysselsatta kandidaterna för Rörelse.nu, Centern och Samlingspartiet, medan det bland SDP:s kandidater finns flest löntagare inom kommunsektorn (36,5%). Också bland Vänsterförbundets och Gröna förbundets kandidater arbetar omkring en tredjedel inom kommunsektorn. Av de sysselsatta röstberättigade är tio procent företagare och omkring 22 procent löntagare inom kommunsektorn.

Flest löntagare inom den statliga sektorn finns bland Gröna förbundets (9,4 %) och SFP:s (8,0 %) kandidater. Av de sysselsatta röstberättigade är omkring fem procent anställda inom statssektorn. (Figur 14)

Figur 14. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter arbetsgivarsektor i kommunalvalet 2021, %

Mest sysselsätter den offentliga sektorn kandidater i de största kommunerna med över 50 000 invånare. I dessa kommuner arbetar något över en tredjedel av de sysselsatta kandidaterna som löntagare inom kommun- eller statssektorn. I dessa kommuner är särskilt andelen kandidater som är sysselsatta inom statssektorn större än i de mindre kommunerna. I små kommuner med mindre än 5 000 invånare, är företagarnas andel av sysselsatta kandidater över en fjärdedel. (Tabell 10)

Tabell 10. Kandidater efter arbetsgivarsektor och kommunstorlek i kommunalvalet 2021, %

		Kommunens storleksklass (folkmängd i slutet av år 2020, %)						
		Totalt	-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-49 999	50 000-99 999	100 000+
Röstberättigade	Privat	62,7	53,0	57,5	60,8	63,5	59,7	66,2
	Staten	5,2	2,7	3,2	3,3	4,0	5,8	6,8
	Kommunen	22,0	25,1	24,2	23,6	22,5	25,5	19,5
	Företagare	10,0	19,1	15,1	12,2	10,0	9,1	7,6
Kandidater	Privat	50,4	44,0	48,0	49,9	52,6	51,5	55,8
	Staten	5,7	3,4	4,1	4,1	5,6	7,8	9,6
	Kommunen	26,4	26,5	27,2	27,4	26,5	27,8	23,5
	Företagare	17,5	26,1	20,7	18,6	15,3	12,9	11,1

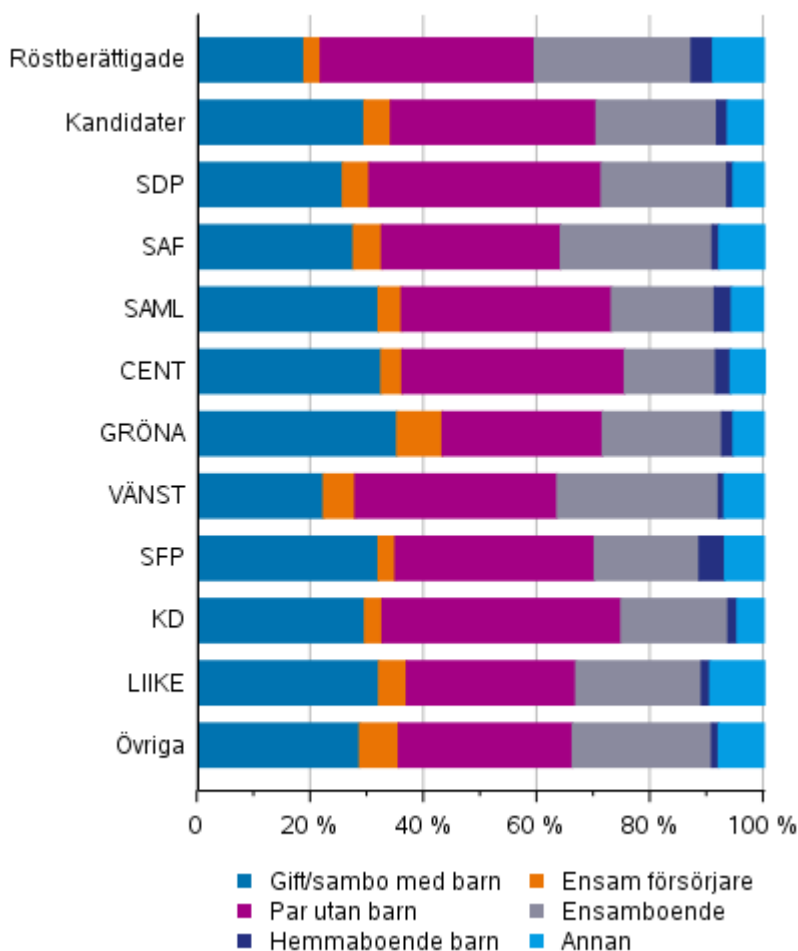
1.7. Familjeställning

Av kandidaterna är drygt en tredjedel föräldrar i en barnfamilj

Kandidaterna avviker också till sin familjeställning från de röstberättigade: det finns betydligt fler föräldrar i barnfamiljer bland kandidaterna (34 %) än bland de röstberättigade (22 %) och färre ensamboende bland kandidaterna (21 %) än bland de röstberättigade (28 %). Bland kandidaterna finns det också färre hemmaboende unga. Olikheterna i familjeställning förklaras naturligtvis redan av det att kandidaterna och de röstberättigade inte har en likadan åldersstruktur. Hos kandidaterna saknas både den övre och den nedre delen av åldersspannet. Hos en stor del av de röstberättigade har barnen redan flyttat hemifrån, medan en stor del av kandidaterna är i den åldern att barnen fortfarande bor hemma. (Figur 15, Tabell 11)

Bland Gröna förbundets kandidater finns det flest barnfamiljsföräldrar, dvs. 43 procent. Bland Vänsterförbundets kandidater finns det för sin del minst av dem som ännu har hemmaboende barn under 18 år. Antalet hemmaboende ungdomar under 25 år är störst bland SFP:s kandidater (4,5 %) och ensamboende för sin del störst bland Vänsterförbundets kandidater (28,5 %).

Figur 15. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter familjeställning i kommunalvalet 2021, %

Tabell 11. Röstberättigade och kandidater partivis efter familjeställning i kommunalvalet 2021, %

	Gift/sambo med barn	Ensam försörjare	Par utan barn	Ensamboende	Hemmaboende barn	Annan
Röstberättigade	18,8	2,9	37,8	27,7	3,8	9,0
Kandidater	29,4	4,7	36,3	21,3	1,9	6,3
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	25,6	4,7	41,0	22,2	1,1	5,4
Sannfinländarna SAF	27,5	5,0	31,6	26,8	1,2	8,0
Samlingspartiet SAML	31,9	4,1	37,1	18,2	3,0	5,6
Centern i Finland CENT	32,4	3,7	39,3	16,1	2,6	6,1
Gröna förbundet GRÖNA	35,2	8,0	28,3	21,1	2,0	5,4
Vänsterförbundet VÄNST	22,2	5,6	35,7	28,5	1,0	7,0
Svenska folkpartiet i Finland SFP	31,9	3,0	35,2	18,5	4,5	6,9
Kristdemokraterna i Finland KD	29,5	3,1	42,2	18,9	1,6	4,7
Rörelse Nu LIIKE	32,0	4,9	29,9	22,2	1,5	9,6
Övriga	28,6	6,9	30,7	24,6	1,2	8,0

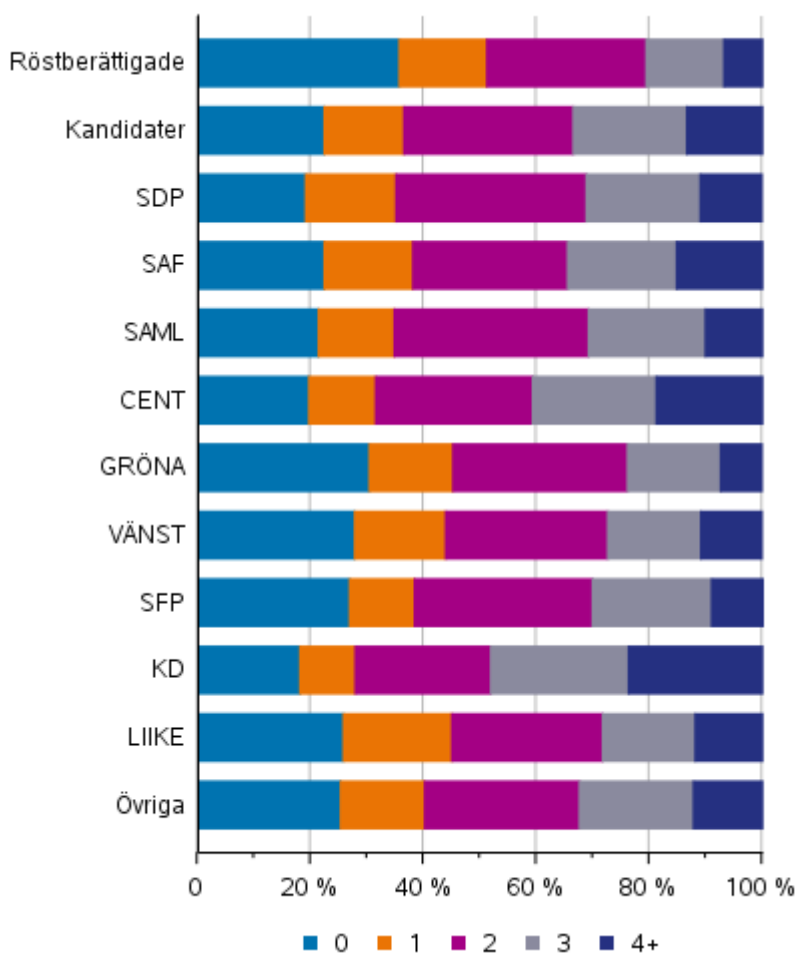
Kandidaterna har fler barn än genomsnittet

Familjeställningen anger inte hur många kandidater som har eller har haft egna barn. I äldre åldersklasser har barnen redan har flyttat hemifrån och t.ex. då familjen splittras kanske barnen bor hos den ena föräldern. Saken kan dock granskas på grundval av uppgifterna om antalet barn i Befolkningsdatasystemet.

Kandidaterna har fler barn än genomsnittet. Av kandidaterna har omkring 78 procent egna barn, av de röstberättigade är motsvarande andel 65 procent. Flest barn finns bland Kristdemokraterna, där 24 procent av kandidaterna har minst fyra barn, och bland Centern, där 19 procent av kandidaterna har fyra barn eller fler. Stora familjer är ovanliga bland Gröna förbundets kandidater (Figur 16).

Av de röstberättigade har 36 procent aldrig haft eller har ännu inte egna barn och av kandidaterna 22 procent. Bland kandidaterna varierar andelen barnlösa mellan 18 procent för Kristdemokraterna och 30 procent för Gröna förbundet.

Figur 16. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter antalet barn i kommunalvalet 2021, %

Kandidaterna har i genomsnitt två barn. Alla röstberättigade har för sin del i genomsnitt 1,5 barn. Flest barn har Kristdemokraternas kandidater, dvs. 2,5 barn och Centerns kandidater, dvs. 2,4 barn. Minst har Gröna förbundets kandidater, 1,6 barn. De röstberättigade männen har något färre barn än de röstberättigade kvinnorna, men bland kandidaterna finns inga skillnader mellan könen. (Tabell 12)

Tabell 12. Röstberättigade och kandidater (partivis) efter antalet barn (barn i genomsnitt) i kommunalvalet 2021

	Totalt	Män	Kvinnor
Röstberättigade	1,5	1,4	1,6
Kandidater	2,0	2,0	2,0
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	1,9	1,8	2,1
Sannfinländarna SAF	2,0	1,9	2,2
Samlingspartiet SAML	1,9	1,9	1,9
Centern i Finland CENT	2,4	2,4	2,4
Gröna förbundet GRÖNA	1,6	1,5	1,6
Vänsterförbundet VÄNST	1,7	1,7	1,7
Svenska folkpartiet i Finland SFP	1,8	1,8	1,7
Kristdemokraterna i Finland KD	2,5	2,5	2,4
Rörelse Nu LIIKE	1,8	1,8	1,8
Övriga	1,9	1,9	2,0

1.8. Inkomstnivå

Kandidaternas inkomstnivå högre än de röstberättigades

I det följande granskas de röstberättigade och kandidaterna utgående från disponibla penninginkomster. Inkomststoppgifterna är från den senast fastställda beskattningen för år 2019. Med disponibla penninginkomster avses penninginkomster efter skatt, som består av arbets- och kapitalinkomster, naturaförmåner med anknytning till arbete samt inkomstöverföringar.

Kandidaterna är högre utbildade än de röstberättigade och av dem är också en större del med i arbetslivet. Det här förklarar delvis varför också deras inkomstnivå är högre än de röstberättigades. Medianen för de röstberättigades disponibla penninginkomst år 2019 var 22 300 euro, kandidaternas 28 400 euro. Kandidaternas disponibla penninginkomst är i genomsnitt 27 procent högre än de röstberättigades. De disponibla penninginkomsterna är störst i Nyland både bland de röstberättigade (24 900 euro/år) och bland kandidaterna (31 100 euro/år). (Tabell 13)

Den största inkomstskillnaden i euro mellan kandidaterna och de röstberättigade finns i Södra Karelen, där medianen för kandidaternas disponibla penninginkomst är över 8 500 euro högre än de röstberättigades. Också i Satakunta, Södra Savolax, Päijänne-Tavastland och Egentliga Tavastland är kandidaternas medianinkomster över 7 000 euro högre än de röstberättigades. De minsta inkomstskillnaderna finns i Lappland, Mellersta Österbotten och Norra Savolax, under 6 000 euro.

Tabell 13. Medianen för de röstberättigades och kandidaternas disponibla penninginkomster (euro/år) landskapsvis i kommunalvalet 2021

	Röstberättigade			Kandidater		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
FASTA FINLAND	22 300	24 200	20 800	28 400	29 000	27 700
Nyland	24 900	26 900	23 400	31 100	31 900	30 100
Egentliga Finland	21 900	23 800	20 400	28 600	29 800	27 500
Satakunta	21 300	23 500	19 600	28 900	29 800	28 000
Egentliga Tavastland	22 200	24 200	20 600	29 400	29 600	29 000
Birkaland	21 700	23 800	20 200	27 900	29 000	26 400
Päijänne-Tavastland	21 300	23 300	19 800	28 700	29 000	27 700
Kymmenedalen	21 200	23 600	19 300	27 700	28 500	26 500
Södra Karelen	20 800	23 000	19 200	29 300	29 800	28 300
Södra Savolax	20 200	21 500	19 200	27 700	27 900	27 100
Norra Savolax	20 900	22 400	19 700	26 800	26 900	26 400
Norra Karelen	19 600	20 700	18 700	25 700	25 800	25 100
Mellersta Finland	20 800	22 700	19 400	26 800	27 200	26 500
Södra Österbotten	21 100	22 700	19 700	28 000	28 500	27 500
Österbotten	22 000	24 300	20 100	28 300	29 600	26 800
Mellersta Österbotten	21 500	23 700	19 700	27 300	28 100	26 900
Norra Österbotten	21 700	23 500	20 200	27 700	28 300	27 000
Kajanaland	20 600	22 000	19 400	27 200	27 600	26 500
Lappland	21 400	22 800	20 300	27 100	27 600	26 700

Den högsta inkomsten har Samlingspartiets kandidater

När man ser till parti varierar kandidaternas inkomster från Samlingspartiets 33 900 euro till Vänsterförbundets 25 100 euro. Medianinkomsterna för SFP:s kandidater är 31 500 och för Centerns kandidater 30 000 euro. Jämfört med de röstberättigade har Samlingspartiets kandidater över 11 000 euro mer i disponibla inkomster per år. Vänsterförbundet kandidater har en inkomstnivå som ligger närmast de röstberättigades. Deras disponibla penninginkomster per år är 28 euro högre än de röstberättigades. (Tabell 14)

Tabell 14. Medianen för de röstberättigades och kandidaternas partivisa disponibla penninginkomster (euro/år) i kommunalvalet 2021

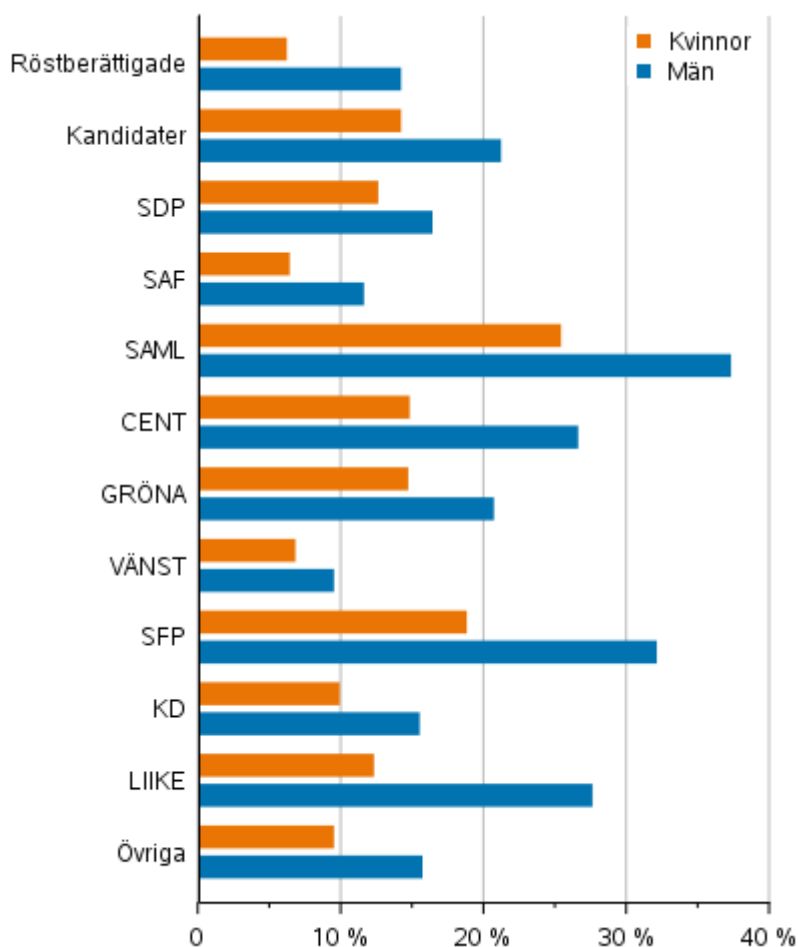
	Totalt	Män	Kvinnor
Röstberättigade	22 300	24 200	20 800
Kandidater	28 400	29 000	27 700
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	28 700	29 200	28 000
Sannfinländarna SAF	25 400	25 900	23 600
Samlingspartiet SAML	33 900	35 900	31 800
Centern i Finland CENT	30 000	31 300	28 600
Gröna förbundet GRÖNA	28 700	29 300	28 300
Vänsterförbundet VÄNST	25 100	25 100	25 100
Svenska folkpartiet i Finland SFP	31 500	33 700	29 400
Kristdemokraterna i Finland KD	25 800	26 300	25 200
Rörelse Nu LIIKE	29 000	30 000	26 100
Övriga	25 200	25 700	24 500

När den röstberättigade befolkningen sorteras efter inkomst och indelas i tio lika stora delar, erhålls den röstberättigade befolkningens inkomstdeciler. Av dessa har var och en något under 440 000 personer. Hos den tiondel av den röstberättigade befolkningen som har de högsta inkomsterna är den disponibla inkomsten minst 41 400 euro och hos den tiondel som har de lägsta inkomsterna högst 9 400 euro.

Av alla kandidater hör 18 procent till den högsta decilen. I den del av inkomstfördelningen där inkomsterna är högre finns Samlingspartiets och SFP:s kandidater. Av Samlingspartiets manliga och kvinnliga kandidater hör 37 procent respektive 25 procent till den högsta inkomstdecilen. Av SFP:s kandidater hör omkring 32 procent av männen och 19 procent av kvinnorna till den högsta inkomstdecilen. (Figur 17)

Både bland de röstberättigade och bland kandidaterna finns det färre kvinnor i den högsta inkomstdecilen. Den största skillnaden mellan könen har Rörelse.nus, SFP:s, Samlingspartiets och Centrerns kandidater. I dessa partier överstiger andelen män i den högsta inkomstdecilen andelen kvinnor med över tio procentenheter. Den minsta skillnaden finns bland Vänsterförbundet kandidater: till den högsta inkomstdecilen hör omkring tre procentenheter fler män än kvinnor.

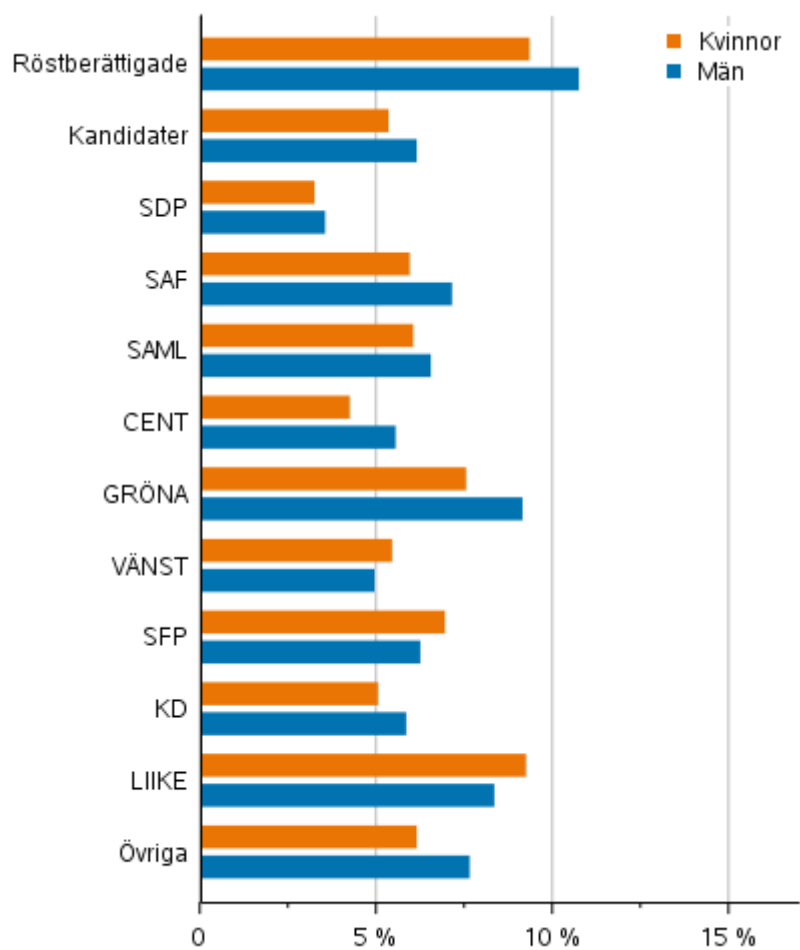
Figur 17. Kandidater som hörde till den högsta inkomstdecilen efter parti i kommunalvalet 2021, % (disponibla penninginkomster)

Av kandidaterna hör något under sex procent till den lägsta inkomstdecilen. Sett till parti har Rörelse.nu-partiet och Gröna förbundet flest kandidater som hör till den lägsta inkomstdecilen, dvs. något över åtta procent. SDP har för sin del minst kandidater som hör till den lägsta inkomstklassen, dvs. något över tre procent. (Figur 18)

Också i den lägsta inkomstdecilen är männens andel större än kvinnornas både bland de röstberättigade och bland kandidaterna. En större andel kvinnliga kandidater än manliga hör till den lägsta inkomstdecilen bara hos Vänsterförbundet, SFP och Rörelse.nu. Skillnaden mellan könen är emellertid inte så stor som mellan andelarna i den högsta inkomstdecilen.

Figur 18. Kandidater som hörde till den längsta inkomstdecilen efter parti i kommunalvalet 2021, % (disponibla penninginkomster)

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1 Antalet kandidater efter valkrets och parti i kommunalvalet 2021

Parti	Helsingfors	Nyland	Egentliga Finland	Satakunta	Tavastland	Birkaland	Sydöstra Finland	Savolax-Karelen	Vasa	Mellersta Finland	Uleåborg	Lappland	Totalt
SDP	127	925	523	403	471	653	540	599	504	324	345	206	5 620
SAF	127	811	570	324	490	538	502	676	629	375	669	242	5 953
SAML	127	1 011	763	328	585	664	567	455	599	263	420	228	6 010
CENT	87	490	598	352	417	382	651	887	893	476	1 182	456	6 871
GRÖNA	127	728	365	97	207	332	215	152	139	159	207	75	2 803
VÄNST	127	403	322	208	204	299	156	297	131	172	421	270	3 010
SFP	127	558	153	3	8	2	8	1	513	2	7	3	1 385
KD	110	264	87	75	174	191	172	266	349	124	101	32	1 945
LIKE	62	107	60	4	31	25	69	64	6	9	32	-	469
LIBE	-	1	4	-	1	13	-	-	3	-	7	-	29
Piratp.	13	10	5	3	2	9	1	2	5	-	1	2	53
EOP	4	5	-	-	1	11	-	1	-	2	1	-	25
KP	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Femin.p.	29	16	-	-	-	3	1	1	-	3	1	1	55
SIN	17	8	-	4	-	1	19	15	-	4	6	-	74
SKE	-	2	-	-	1	2	-	-	-	3	-	-	8
AP	-	7	1	-	-	3	-	1	-	1	2	1	16
FKP	-	14	11	3	1	19	4	4	-	11	3	7	77
KRIP	20	27	6	-	8	12	2	5	5	5	6	-	96
Övriga	59	167	100	12	235	69	91	50	74	58	40	171	1 126
Totalt	1 163	5 554	3 569	1 816	2 836	3 228	2 999	3 476	3 850	1 991	3 451	1 694	35 627

Kommunalval, kvalitetsbeskrivning

1. Relevans av statistikuppgifterna

1.1 Sammandrag av uppgiftsinnehållet i statistiken

Statistikcentralen producerar officiell statistik över kommunalvalet. Det centrala innehållet i statistiken är: partiernas röstetal och andelar fördelade på röster i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen, partiernas fullmäktigeplatser, kandidaternas röstetal och -andelar samt antalet invalda ledamöter efter parti, antalet röstberättigade och väljare efter kön samt antalet väljare efter kön.

På statistiksidan Kommunalval presenteras också analyser av kandidaternas och de invaldas bakgrund samt av väljarna.

Fr.o.m. år 2004 finns uppgifterna också efter röstningsområde i Statistikcentralens statistikdatabas StatFin.

1.2 Centrala begrepp

Allmänt

Vid kommunalval väljs ledamöter till kommunernas fullmäktige. I början av år 2021 fanns det **293** kommuner i Fastlandsfinland (och 16 i landskapet Åland).

Kommunalval förrättas enligt den kommunindelning som träder i kraft i början av valåret (2021) (indelningen i röstningsområden trädde i kraft 1.1.2021, på basis av de beslut om indelning i röstningsområden som kommunerna meddelat Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata före 31.8.2020).

* Om kommunalval förrättas under året före det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft, ska valet förrättas i de kommuner som berörs av ändringen med iakttagande av den nya kommunindelningen.

Fullmäktige beslutar om antalet fullmäktigeledamöter som väljs i kommunen (kommunallagen 410/2015 16 §). Invånarantalet bestäms enligt de uppgifter som finns i befolkningsdatasystemet vid utgången av den 30 november året före valåret.

Lagen om ändring av vallagen (563/2015) trädde i kraft 1.6.2015, då det finska namnet på valet ändrades och tiden för valförrättningen ändrades (Fr.o.m. 2012 från den fjärde söndagen i oktober vart fjärde år). Kommunalval förrättas vart fjärde år den tredje söndagen i april (9.4.2017). Om den tredje söndagen infaller på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, är valdagen söndagen före påskdagen (Vallagen 563/2015 144 §). I kommunerna i landskapet Åland förrättas (www.val.ax) valet också vart fjärde år, men vid en annan tidpunkt än i Fasta Finland, nästa gång i oktober 2019 (www.val.ax).

Vallagstiftning

Den första lagen om kommunalval gavs år 1917. Genom en revidering av vallagstiftningen år 1998 samlades alla valbestämmelser under en lag, vallagen (714/1998), som trädde i kraft 8.10.1998. Bestämmelserna om kommunalvalen ingår i nämnda lag och i kommunallagen 410/2015.

Lagen om ändring av vallagen (563/2015) trädde i kraft 1.6.2015, då det finska namnet på valet ändrades och tiden för valförrättningen ändrades från oktober till april. Kommunalval förrättas vart fjärde år den tredje söndagen i april. Om den tredje söndagen infaller på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, är valdagen söndagen före påskdagen (Vallagen 563/2015 144 §). I kommunerna i landskapet Åland förrättas val www.val.ax också vart fjärde år (nästa gång i oktober 2023), men vid en annan tidpunkt än i Fastlandsfinland.

Kommunalvalet förrättas enligt gällande vallag (uppdaterad vallag <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>), närmare info på Justitieministeriets webbplats www.vaalit.fi och www.finlex.fi, vallag (714/1998). År 2000 var det för första gången möjligt att förhandsrösta utomlands i kommunalval.

Ändring av vallagen (939/2017), där brevröstning för utlandsfinländare och andra som vistas utomlands under valtiden möjliggjordes fastställdes 14.12.2017 och trädde i kraft 1.11.2018. Brevröstningen användes för första gången i riksdagsvalet 2019 och därefter i Europaparlamentsvalet 2019. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vallagen (RP 101/2017 rd).

Ändringen av vallagen (1223/2018) innehöll vissa ändringar av teknisk natur, bl.a. en ändring av tidtabellen för beslut om indelning i röstningsområden och möjlighet att skicka rösträttsanmälan (meddelandekort) till de röstberättigade i elektronisk form;

Ändringen av vallagen (1132/2019) hade samband med inrättandet av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata 1.1.2020.

Den 6 mars 2021 meddelades att kommunalvalet 2021 flyttas fram på grund av hälsosäkerhetsrisker med anknytning till coronaviruspandemin (COVID-19).

För framflyttningen av kommunalvalet krävdes en ändring av vallagen (RP 33/2021, GrUB 4/2021, RSv 31/2021), lag om senareläggning av 2021 års kommunalval 256/2021 fastställdes 29.3.2021.

Centrala principer vid förrättning av val

Alla val i Finland förrättas enligt följande principer:

- **Valen är direkta.** Väljarna (de röstberättigade) röstar direkt på dem som de vill se invalda.
- **Valen är proportionella.** Vid proportionella val står antalet kandidater som väljs från varje parti (eller annan gruppering) i proportion till antalet röster partiet eller grupperingen får i jämförelse med andra grupperingar (gäller inte presidentval).
- **Valen är hemliga.** Valhemligheten innebär att varken valmyndigheterna eller någon annan får veta vem en väljare röstat på eller om väljaren eventuellt lämnat in en blank röstsedel. Om väljaren överhuvudtaget har utövat sin rösträtt, hör dock inte till valhemligheten.
- **Allmän och lika rösträtt i valen.** Allmän rösträtt innebär att rösträtten är enbart beroende av sådana allmänna krav som varje medborgare i allmänhet uppfyller. Lika rösträtt innebär att varje röstberättigad har lika rätt att påverka valresultatet. Vid allmänna val har alla en röst.
- **Varje väljare skall rösta själv.** Rösträtten får inte utövas via ombud.
- **Röstningen skall ske i närvaro av en valmyndighet.** Ett undantag är brevröstning som inte sker i närvaro av en valmyndighet. När brevröstningen förrättas ska väljaren kalla in två vittnen att närvara som undertecknar en försäkran om att röstningen har skett med bevarande av valhemligheten och med respekt för valfriheten.
- **Det finländska valsystemet är en kombination av personval och partival.** Med en och samma siffra röstar väljarna både på ett parti och en person (gäller inte presidentval).

Rösträtt och valbarhet

Röstberättigad vid kommunalval är:

varje person som senast på valdagen fyllt 18 år och som är

1. finsk medborgare eller medborgare i en annan EU-medlemsstat eller isländska eller norsk medborgare, vars hemkommun kommunen i fråga är (23.4.2021) den 51:a dagen före valdagen; eller
2. medborgare i en annan stat och vars hemkommun kommunen i fråga är (23.4.2021) den 51:a dagen före valdagen och som har haft hemkommun i Finland utan avbrott två år räknat från den 51:a dagen, eller
3. personer som är anställda inom EU eller i en internationell organisation i Finland, och familjemedlemmar till sådana personer, och som är bosatta i kommunen 23.4.2021 den 51:a dagen före valdagen förutsatt att personers uppgifter på begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet och skriftligen har meddelat Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att de önskar utöva sin rösträtt i kommunalvalet senast (22.4.2021) den 52:a dagen före valdagen.

Ändring av vallagen (939/2017), där brevröstning för utlandsfinländare (*obs! inte rösträtt i kommunalvalet*) och andra som vistas utomlands under valtiden möjliggjordes trädde i kraft 1.11.2018. Brevröstningen användes för första gången i riksdagsvalet 2019 och därefter i Europaparlamentsvalet 2019.

Valbarhet och kandidatuppställning

Valbarhet

1. har kommunen som hemkommun
2. har rösträtt i kommunalval i någon kommun och
3. inte står under förmynderskap

Bestämmelser om begränsningar för valbarhet finns i 72 § i kommunallagen.

Valbarheten bestäms i regel enligt samma tidtabell som i personens rösträttskommun, dvs. enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen (i kommunalvalet 2021 fredagen 23.4.2021). Om en person flyttar till en annan kommun efter detta datum blir personen valbar i den nya kommunen.

Det finns ingen lagstadgad tidpunkt för när en kandidats valbarhet fastställs men i praktiken måste uppgiften om kandidatens hemkommun vara klar senast på den 32:a dagen före valdagen (i kommunalvalet 2021 fredagen 14.5.2021 *skärtorsdagen 13.5.2021), då centralvalnämnden behandlar och träffar avgöranden om kompletteringar i kandidatansökningarna. Beslut som gäller kandidatens hemkommun fattas på basis av uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

Kandidatuppställning

Vid kommunalvalen kan kandidater ställas upp av

1. partier, som införts i partiregistret
2. röstberättigade som har bildat en valmansförening

Varje parti kan ställa upp högst en och en halv gång så många kandidater i kommunen som antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas. Till exempel om det i en kommun utses 27 fullmäktigeledamöter kan ett parti ha högst 40 kandidater. Partierna kan sluta sig samman till att bilda valförbund. Partier som bildat valförbund får dock ställa upp sammanlagt högst lika många kandidater som det högsta antalet kandidater för ett enskilt parti.

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat krävs minst 10 röstberättigade personer i kommunen. I kommuner där invånarantalet vid utgången av november året före valåret är högst 1 500, får en valmansförening bildas av minst tre röstberättigade. I kommuner där antalet invånare är 1 501–2 000, får en valmansförening bildas av minst fem röstberättigade. Valmansföreningarna kan bilda gemensamma listor och varje lista kan ha högst en och en halv gång så många kandidater som antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas.

Partier eller valmansföreningar ska ge in sina kandidatlistor (kandidatansökan) till kommunens centralvalnämnd på den 40:e dagen före valdagen (senast 9.3.2021 före klockan 16, kan kompletteras fram till 4.5.2021). Anmälan om valförbund och gemensamma listor ska lämnas till centralvalnämnden inom samma tidsfrist.

Centralvalnämnden i varje kommun tillkännager senast 1.3.2021 (den 48:e dagen före valdagen) till vem, vilka dagar och vid vilka klockslag samt på vilken plats kandidatansökningar och anmälningar tas emot.

Den kommunala centralvalnämnden kontrollerar kandidatlistorna, speciellt för att säkerställa att kandidaterna är valbara, och fastställer kandidatuppställningen på 31:a dagen före valdagen (14.5.2021).

Centralvalnämnden gör upp en sammanställning av kandidatlistorna i vilken kandidaterna för alla partier, valmansföreningar och gemensamma listor tas upp i utlottad ordning. För varje kandidat antecknas i sammanställningen ordningsnummer (med 2 som första nummer), namn och titel, yrke eller syssla. Sammanställningen av kandidatlistorna finns bl.a. i valbåsen.

Antalet fullmäktigeledamöter varierar enligt antalet invånare i kommunen (enligt uppgift som gäller vid utgången av den 30 november året före valåret).

Kommunlagen 410/2015 16§ ”Om fullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter i fullmäktige, ska det i lagen angivna minimiantalet ledamöter väljas. Om fullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimiantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret. Fullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Beslutet får dock inte börja verkställas, om förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.”

Enligt 16 § i kommunallagen 410/2015 ska dock minst följande antal ledamöterna väljas:

Antalet ledamöter enligt antalet invånare i kommunen

Antal invånare	Antal ledamöter i fullmäktige minst
högst 5 000	13
5 001 - 20 000	27
20 001 - 50 000	43
50 001 - 100 000	51
100 001 - 250 000	59
250 001 - 500 000	67
fler än 500 000	79

Rösträttsregister

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata upprättar den 46:e dagen före valdagen ett register över de röstberättigade (rösträttsregister). I rösträttsregistret införs om varje röstberättigad de uppgifter (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe) som finns i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen. Rösträttsregistret upprättas på basis av de uppgifter som finns i befolkningsdatasystemet 23.4.2021.

Rösträttsregistret är offentligt framlagt i magistraterna fr.o.m. den 41:a dagen före valdagen (dvs. fr.o.m. 3.5.2021). Till alla dem som är upptagna i registret sänds dessutom senast den 24:e dagen före valdagen (20.5.2021) en anmälan om rösträtt (ett meddelandekort), som innehåller bl.a. uppgifter om valdagen, förhandsröstningsperioden, adressen till röstningsstället och kontaktinformationen till valmyndigheten. Ur rösträttsregistret skrivs senare ut vallängder för valdagens röstningsställen. Rättelseyrkanden som gäller rösträttsregistret ska framställas hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senast den 16:e dagen före valdagen (28.5.2021).

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgör rättelseyrkandena senast 25.5.2021.

Rösträttsregistret vinner laga kraft den 12:e dagen före valdagen, dvs. tisdagen 25.5.2021 klockan 12.

Röstning

Den röstberättigade kan rösta antingen

1. under förhandsröstningstiden eller
2. på valdagen, på söndagen (13.6.2021)

Förhandsröstningen i Finland förrättas (26.5–8.6.2021) på allmänna förhandsröstningsställen, på anstalter och som hemmaröstning under vissa förutsättningar. Allmänna förhandsröstningsställen i Finland är av kommunen bestämda ämbetsverk, postkontor och övriga ställen.

Förhandsröstning i utlandet förrättas (2.6–5.6.2021) i finska beskickningar och deras verksamhetsställen och på finska fartyg (kan inledas redan 25.5.2021).

Allmänna förhandsröstningsställen i utlandet är de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som har förordnats genom förordning av statsrådet. Varje röstberättigad får rösta på förhand på de allmänna förhandsröstningsställena i Finland eller utomlands på finska beskickningar. På beskickningarna kan vem som helst som är röstberättigad i kommunalvalet rösta oberoende av i vilket land eller i vilken kommun han eller hon bor. Rösta på beskickningar kan sålunda röstberättigade som t.ex. är på semester eller stationerade i utlandet.

På valdagen kan den röstberättigade rösta enbart på röstningsstället i sitt eget röstningsområde. Väljaren behöver inte ha någon särskild orsak för att kunna rösta på förhand, utan han eller hon kan fritt välja mellan att rösta på förhand och på valdagen.

Valdeltagandet = andelen väljare av röstberättigade

Resultatuträkningen i kommunalvalet

Räkning av förhandsrösterna

Räkningen av förhandsrösterna börjar i regel på den egentliga valdagen, klockan 15. I stora valkretsar kan rösträkningen inledas ännu tidigare, dock tidigast klockan 12. Vid räkningen av förhandsröster strävas det efter att resultatet av förhandsröstningen ska vara klart senast klockan 20, efter detta kan man publicera preliminära uppgifter.

Räkning av rösterna på valdagen

Direkt efter att vallokaler stängs klockan 20 inleder valnämnderna den preliminära räkningen av valdagens röster. Valnämnden öppnar valurnan, räknar röstsedlarna och antecknar varje kandidats röstetal i ett särskilt valprotokoll. Därefter meddelar valnämnden omedelbart den kommunala centralvalnämnden kandidaternas röstetal, dvs. valresultatet, i röstningsområdet i fråga.

Centralvalnämnden inför resultaten i det centraliserade räkningssystemet i justitieministeriets valdatasystem. Slutligen lägger valnämnden röstsedlarna i ett paket, förseglar paketet och skickar det till centralvalnämnden före klockan 9 på måndagen.

Fastställande av valresultatet

Vid fastställandet av valresultatet tillämpas det s.k. d'Hondtska systemet, i vilket man i den första fasen av uträkningen av valresultatet räknar det totala antalet röster för varje enskild grupp i valkretsen, dvs. för

- ett (enskilt) parti som inte tillhör något valförbund
- ett valförbund
- en gemensam lista samt
- en valmansförening som inte tillhör någon gemensam lista

Partier som ingått valförbund behandlas således som en grupp, likaså valmansföreningar som inte tillhör en gemensam lista. I *den andra fasen* ställs kandidaterna i varje grupp i rangordning på basis av antalet röster de fått.

I *den tredje fasen* tilldelas varje kandidat ett jämförelsetal så att den enligt rangordningen första kandidaten som jämförelsetal får gruppens hela antal röster, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Slutligen ställs alla kandidater i en kommun i rangordning på grundval av jämförelsetalen och utifrån denna lista utses till ledamot i fullmäktige lika många kandidater som väljs i kommunen.

Tillkännagivande av det preliminära valresultatet

Det preliminära valresultatet blir klart redan på valdagskvällen. När vallokaler stängs klockan 20 offentliggörs resultatet av förhandsröstningen som överförs till valdatasystemet. Därefter överförs valnämndernas preliminära uträkningar till valdatasystemet allt efter som de blir klara under valdagskvällen. Vanligen är hela det preliminära valresultatet klart senast klockan 23.

Kontrollräkning och fastställande av valresultatet

På måndagen klockan 9 dagen efter valdagen börjar valkrets-nämnderna kontrollräkningen av röstsedlarna. Valresultatet ska vara klart följande onsdag 16.6.2021 klockan 18, då valkrets-nämnderna fastställer det slutliga valresultatet i valkretsarna.

Mandatperioden för de fullmäktige som väljs år 2021 börjar 1.9.2021 och varar till utgången av maj 2025.

Ändringar i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningar

Ändringarna i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningarna när det gäller valen under olika år återfinns på internet i avsnittet Klassificeringar (på ingångssidan Kommunalval).

Kommunerna har placerats i valkretsar efter gällande valkretsindelning. I början av år 2021 är antalet kommuner i Fastlandsfinland 293 (och på Åland 16).

I statistiken har gällande statistisk kommungruppering använts (Statistikcentralen, kommuner och kommunbaserade indelningar). Kommunalval förrättas enligt den kommunindelning som träder i kraft i början av valåret (2021) (indelningen i röstningsområden trädde i kraft 1.1.2021, på basis av de beslut om indelning i röstningsområden som kommunerna meddelat Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata före 31.8.2020).

Enligt 23 § 1 mom. i kommunstrukturlagen (1698/2009) ska kommunalval som förrättas under året före det år då en ändring av kommunindelningen träder i kraft förrättas med iakttagande av den nya kommunindelningen. Detta gäller alltså de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft 1.1.2022. Enligt motiveringarna för regeringens proposition (RP 268/2014 rd) ska statsrådet i dessa fall fatta beslut om ändring av en kommunindelning senast före utgången av året (dvs. år 2020) före valåret.

I början av år 2021 anslöts Honkajoki (099) kommun till Kankaanpää stad (214), valkretsen var oförändrat Satakunta (04). Nurmes (541) och Valtimo (911) sammanslogs till Nurmes (541) i början av år 2020, valkretsen var oförändrat Savolax-Karelen (09).

I början av år 2021 överfördes fem kommuner till ett annat landskap:

Kuhmois (291) överfördes från Mellersta Finland till Birkaland – *valkretsen ändrades från Mellersta Finland (11) till Birkalands valkrets (07)*

Itis (142) från Kymmenedalen till Päijänne-Tavastland – *valkretsen ändrades från Sydöstra Finland (08) till Tavastlands valkrets (06)*

Jorois (171) från Södra Savolax till Norra Savolax – *valkretsen ändrades från Sydöstra Finland (08) till Savolax-Karelens valkrets (09)*

Heinävesi från Södra-Savolax till Norra Savolax – *valkretsen ändrades från Sydöstra Finland (08) till Savolax-Karelens valkrets (09)*

Storkyro från Österbotten till Södra Österbotten

I den statistiska kommungrupperingen indelas kommunerna på basis av tätortsbefolkningsandelen och invånarantalet i den största tätorten i urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner. Indelningen baserar sig på tätortsavgränsningen som görs en gång om året och på den information om tätortsbefolkningen som fås på basis av den.

Begreppet tätort: En tätort är en förtätning av byggnader med minst 200 invånare. Definitionen av tätort baserar sig på Finlands miljöcentrals (SYKE) definitioner som har gjorts med hjälp av geografisk information, där man använt byggnads- och befolkningsuppgifter i Statistikcentralens 250m x 250m-rutmateriel.

1. Urbana kommuner är de kommuner i vilka minst 90 procent av befolkningen bor i tätorter eller där den största tätortens folkmängd är minst 15 000.
2. Tätortskommuner utgörs av de kommuner i vilka minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är minst 4 000 men under 15 000.
3. Landsbygdskommuner är de kommuner där mindre än 60 procent av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 15 000 samt de kommuner där minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 4 000.

Klassificeringar som använts

Statistikcentralens kommunindelning, valkrets, kommun, röstningsområde, parti (som finns införda i partiregistret), kandidaternas och de invaldas ålder, bosättningsland.

Följande registrerade partier ställde upp kandidater i kommunalvalet 2021 (19/21):

- Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP)
- Centern i Finland (CENT)
- Samlingspartiet (SAML)
- Svenska folkpartiet i Finland (SFP)
- Kristdemokraterna i Finland (KD)
- Gröna förbundet (GRÖNA)
- Vänsterförbundet (VÄNST)
- Sannfinländarna (SAF)
- Liberalpartiet - Frihet att välja (LIBE)
- Piratpartiet (Piratp.)
- Djurrättspartiet (EOP)
- Medborgarpartiet (KP)
- Feministiska partiet (Femin.p.)
- Blå framtid (SIN)
- Finska Folket först (SKE)
- Rörelse nu (LIKE)
- Öppna Partiet (AP)
- Finlands Kommunistiska Parti (FKP)
- Kristallpartiet (KRIP)

Insamlingsmetoder och uppgiftskälla

Statistikcentralen får primärmaterial för valen ur Justitieministeriets valdatasystem, vars tekniska utförande sköts av Tieto Abp

1.3 Lagar, förordningar och rekommendationer

Statens statistikväsen ska enligt statistiklagen (280/2004 ändr. 261/2013) sörja för att statistik över samhällsförhållandena och deras utveckling framställs för allmänt bruk. Lagen om Statistikcentralen (24.1.1992/48) visar att uppgiften hör till Statistikcentralen.

2. Metodbeskrivning

Statistiken baserar sig på ett totalmaterial. Statistikens primärmaterial baserar sig på Justitieministeriets valdatasystem, som består av fem delsystem. De är:

1. Basdata- och röstningssystemet med uppgifter om bl.a. valkrets, kommun och röstningsområdesindelningen, valmyndigheterna och röstningstillena (registret över röstningsställen) som innehåller uppgifter om allmänna förhandsröstningsställen och röstningstillena på valdagen;
2. Parti- och kandidatdatasystemet (kandidatregistret), i vilket följande uppgifter om varje kandidat antecknas: namn, kandidatnummer, yrke, hemkommun, parti/valmansförening (som uppställt kandidaten) och personteckning (14.5.2021). Kandidatsystemet innehåller även partiregistret;
3. Rösträttssystemet (rösträttsregistret), till vilket Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata plockar ut uppgifterna om alla röstberättigade den 46:e dagen (23.4.2021) före valdagen. Röstregistret upprättas skilt för varje val. Till rösträttsregistret förs de uppgifter om varje röstberättigad (bl.a. namn, personteckning, valkrets, hemkommun, och röstningsställe), som ingick i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen (23.4.2021) före valdagen. Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12:e dagen (25.5.2021) före valdagen. Rösträttsregistret används på alla förhandsröstningsställen och alla som förhandsröstat antecknas i det. Efter förhandsröstningen skrivs vallängderna, som ska finnas på vallokalerna på valdagen, ut ur registret. Rösträttsregistret kan dock också användas på vallokalerna på valdagen istället för vallängderna. Efter valet förstörs uppgifterna i rösträttsregistret.
4. Det centraliserade resultaträkningssystemet, till vilket valkrets nämnderna och kommunala centralnämnder levererar uppgifterna om valresultatet;
5. Resultattjänsten (Statistik- och datatjänstsystemet), med hjälp av vilken uppgifterna om valresultatet och övriga statistikuppgifter förmedlas till massmedierna och Statistikcentralen.

Statistikcentralens valdatasystem består av följande fyra valfiler: områdesfilen, partifilen, kandidatfilen och kandidatregistret.

Bakgrundanalys av kandidater och invalda

I samband med valstatistiken produceras också en bakgrundsanalys av de röstberättigade, partiernas kandidater och de invalda. Individpopulationen av röstberättigade baserar sig på det rösträttsregister (uppgifterna tagna ur befolkningsdatasystemet 23.4.2021), kandidaterna i Justitieministeriets kandidatregister. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits i dessa register baserar sig på Statistikcentralens statistikmaterial, bl.a. på befolknings-, familje- och sysselsättningsstatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

I analysen har de röstberättigade, kandidaterna och de invalda fullmäktigeledamöterna beskrivits utifrån vissa variabler. Bakgrundsuppgifterna är i allmänhet från år 2018–2020. Nyare uppgifter än detta var inte tillgängliga. Med ålder avses personens ålder på valdagen i hela år.

I det följande beskrivs de bakgrundsvariabler som använts i analysen.

Valkrets

När det gäller kandidaterna är valkretsen i analysen den valkrets där personen kandiderar. När det gäller de röstberättigade baserar sig uppgiften om valkrets på den uppgift om personens bostadskommun som 51 dagar före valdagen uttagits från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata befolkningsdatasystem.

Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund har granskats med hjälp av två variabler, dvs. personens språk eller härkomst. De som klassificerats som personer med utländsk bakgrund efter språk har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska. Personer vars båda föräldrar (eller den enda kända föräldern) är födda utomlands klassificeras som personer med utländsk bakgrund på grundval av härkomst. Uppgiften är från år 2020.

Huvudsaklig verksamhet

Begreppet huvudsaklig verksamhet avser arten av personens ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas efter huvudsaklig verksamhet i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Dessa kan ytterligare indelas i undergrupper. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under årets sista vecka. Uppgifterna om den huvudsakliga verksamheten grundar sig på olika register.

Klassificeringen enligt huvudsaklig verksamhet är följande:

- sysselsatta
- arbetslösa
- 0–14 -åringar
- studerande, skolelever
- pensionärer
- beväringar, civiltjänstgörare
- övriga utanför arbetskraften

Uppgiften i analysen beskriver personens verksamhet under sista veckan år 2019.

Familjeställning

I den här analysen har befolkningen indelats enligt familjeställning i följande kategorier

- gift/sambo med barn
- ensamförsörjare
- par utan barn
- ensamboende
- hemmaboende barn
- annan

Till gift/sambo med barn räknas alla äkta makar eller sambor samt personer i registrerat partnerskap, med egna och/eller partners barn som bor hemma. Par utan barn är gifta/sambor samt personer i registrerat

partnerskap som inte har barn. Med hemmaboende barn avses personer som bor tillsammans med sina egna föräldrar/sin egen förälder eller sina adoptivföräldrar/sin adoptivförälder och som har ställningen barn i familjen. Gruppen "Annan" innehåller sådana personer utan familj som bor tillsammans med andra personer (t.ex. en ensam mor/far som bor tillsammans med sitt barns familj), bostadslösa och anstaltsbefolkning. Ensamboende utan familj hör till klassen "Ensamboende".

Uppgiften om familjeställning är från år 2020.

Antal barn

I analysen har antalet biologiska barn och adoptivbarn använts som barnantal för en person. Uppgiften är från år 2020.

Utbildningsnivå

Personer som avlagt examen på grundnivå har högst 9 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. folk-, mellan- och grundskoleexamen.

Personer som avlagt examen på andra stadiet har 12 års utbildning. Sådana utbildningar är t.ex. studentexamen samt 3-åriga yrkesinriktade grundexamen, som också ger allmän behörighet för fortsatta studier vid yrkeshögskolor och universitet.

Yrkes- och specialyrkesexamen är yrkesinriktad tilläggstudier. I denna granskning ingår de i samma klass som examen på andra stadiet.

Utbildning på lägsta högre nivå tar 2–3 år efter mellannivån. Sådana utbildningar är t.ex. tekniker-, merkonom- och sådana sjukskötaresexamen som avlagts vid läroanstalter före yrkeshögskolereformen.

För högre högskoleexamen krävs 3–4 år av heltidsstudier efter utbildning på andra stadiet. Till lägre högskolenivå räknas t.ex. yrkeshögskoleexamen och lägre högskoleexamen.

För högre högskoleexamen krävs i regel 5–6 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till utbildning på högre högskolenivå räknas t.ex. högre yrkeshögskoleexamen, magisterexamen och läkarnas specialiseringsexamen.

För examen på forskarutbildningsnivå krävs självständigt och publiceringsbart forskningsarbete eller avhandling. Examen är vetenskapliga licentiat- eller doktorsexamen.

Uppgifterna om utbildning erhålls ur Statistikcentralens examensregister.

Uppgifterna i analysen är från år 2019.

Disponibla penninginkomster

De disponibla penninginkomsterna omfattar inkomstposter i form av pengar och naturaförmåner med anknytning till anställning. I penninginkomster ingår inte kalkylerade inkomstposter, av vilka den kalkylerade bostadsinkomsten är den viktigaste. Då man från penninginkomsterna (brutto) drar av betalda transfereringar, är den återstående inkomsten disponibel penninginkomst.

Uppgiften är från år 2019.

Medianinkomst

I en rangordning av inkomsttagarna efter inkomstens storlek är medianinkomsten den mittersta observationen. På vardera sidan om den mittersta inkomsttagaren finns lika många inkomsttagare. Medianen är inte lika känslig för extrema observationer som det aritmetiska medeltalet.

Dubbelt medborgarskap

En person kan vara medborgare i flera länder (se medborgarskapslagen 2003/359 och medborgarskapsförordningen 1985/699). Om en person är medborgare i två länder, av vilka det ena är Finland, ingår hen i statistiken som finsk medborgare. Om en utländsk medborgare som bor i Finland har medborgarskap i flera andra länder, ingår hen i statistiken som medborgare i det land som utfärdat det pass med vilket hen kommit till Finland. Medborgarskapet bestäms enligt det land som utfärdat passet. En person kan ha flera eller inget medborgarskap. Innehav av främlingspass godkänns också som medborgarskap.

Skattepliktiga inkomster

Med vissa undantag är alla inkomster som erhålls i pengar eller som förmån med penningvärde skattepliktiga inkomster. Skattepliktiga är inte t.ex. vissa socialbidrag, dagpenningar och ersättningar. Sådana är t.ex. barnbidrag, bostadsbidrag och utkomststöd. Skattepliktiga är inte heller bl.a. stipendier och understöd från offentliga samfund.

Yrke

Yrket har granskats med hjälp av Yrkesklassificeringen 2010, som beskriver samhällets yrkesstruktur.

Uppgiften är från år 2018.

Socioekonomisk ställning

Med socioekonomisk ställning avses en persons ställning i samhället. Definieringen av en persons socioekonomiska ställning grundar sig på uppgifter om personens huvudsakliga verksamhet, yrke, yrkesställning och näringsgren.

Klassificeringen av socioekonomisk ställning är följande:

- Företagare
- Jord- och skogsbruksföretagare
- Företagare, inte jord- och skogsbruk
- Högre tjänstemän
- Lägre tjänsteman
- Arbetare
- Okänd

Uppgiften är från år 2018.

Arbetsgivarsektorn

Klassificeringen av arbetsgivarsektorn beskriver arbetsplatsens ägarförhållande och företagarform. Med hjälp av den kan man bl.a. skilja mellan den offentliga och den privata sektorn.

Klassificeringen är följande:

- Den privata sektorn (inkl. aktiebolag med statlig majoritet)
- Staten
- Kommun
- Annat eller okänd

Uppgiften om arbetsgivarsektor baserar sig på uppgifter om företagens ägartyp och juridiska form i Statistikcentralens företags- och arbetsställeregister.

Uppgiften är från år 2018.

3. Felfrihet och exakthet

Materialet i valstatistiken baserar sig på Justitieministeriets valdatasystem och på de uppgifter som valmyndigheterna levererat, som kan anses vara tillförlitliga.

4. Tidsenlighet och rättidighet

De fastställda uppgifterna avviker alltid i någon mån från siffrorna i den preliminära statistiken.

Resultaten ändras till alla delar efter att det fastställda resultatet erhållits: efter röstningsområde, kommun, valkrets, parti samt ifråga om antalet röster för alla kandidater och för de invalda, vilket innebär att t.o.m. deras inbördes ordning kan ändras.

5. Tillgänglighet och transparens

Det första materialet, dvs. förhandsuppgifterna, publiceras så snart som möjligt på internet, i StatFin-tjänsten samt på statistiksidan Kommunalval. Valuppgifterna efter kommun och röstningsområde (från och med år 2004) samt antalet röster för de invalda förs in i StatFin-tjänsten.

På statistiksidan Kommunalval finns offentliggöranden, tidsserietabeller och tabeller över det aktuella valet tillgängliga på tre språk (finska, svenska och engelska). Det andra materialet, dvs. de slutliga uppgifterna levereras till Statistikcentralen efter att valresultatet fastställts. De fastställda uppgifterna, som motsvarar den preliminära statistiken, publiceras på internet efter det att valresultatet fastställts och uppdateras i StatFin-tjänstens databaser.

6. Jämförbarhet

I statistiken används den kommunindelning som gäller valåret. Om kommunalval förrättas under året före det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft, ska valet förrättas i de kommuner som berörs av ändringen med iakttagande av den nya kommunindelningen. Den nya statistiska kommungrupperingen (urbana kommuner, tätorts- och landsbygdskommuner) började användas år 2000. Innan dess grupperades kommunerna på följande sätt: städer och övriga kommuner. De ändringar i valkretsar och kommuner som skett mellan valen har beaktats i sådan statistik som har jämförelseuppgifter i förhållande till resultaten från tidigare val.

På statistiksidan Kommunalval presenteras uppgifter om valresultatet som tidsserietabeller fr.o.m. år 1921.

7. Tydlighet och konsistens/enhetlighet samt dokumentering

Justitieministeriet publicerar omfattande allmän information om de olika valen, det landsomfattande kandidatregistret och uppgifter om valresultatet på sina webbsidor (www.vaalit.fi). Justitieministeriets statistik över förhandsröstande avviker från Statistikcentralens statistik över förhandsröstande, eftersom uppgifterna fastställs utgående från olika grunder:

- Justitieministeriet räknar antalet förhandsröstande av antalet röstberättigade
- Statistikcentralen räknar antalet förhandsröstande av alla väljare

De indelningar som använts i statistiken finns på Statistikcentralens webbplats.

Förfrågningar

Sami Fredriksson 029 551 2696

Kaija Ruotsalainen 029 551 3599

Jaana Asikainen 029 551 3506

Ansvarig avdelningschef:

Hannele Orjala

vaalit@stat.fi

http://tilastokeskus.fi/til/kvaa/index_sv.html

Källa: Kommunalvalet 2021, kandidat uppställning och bakgrundsanalys av kandidater, Statistikcentralen